

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒)

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวสุนิสา คุณสมบัติ)
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองปฏิบัติการ
24 มี.ย. 2553

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๑๓๔/๒๕๕๑
คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๑๓/๒๕๕๑

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๖ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

นางสาวภัทรพรรณ ประศาสน์สารกิจ ที่ ๑
นายธราพงษ์ วิจิตตานนท์ ที่ ๒
นายพรพจน์ เปี่ยมสมบูรณ์ ที่ ๓
นายเพียรพรรค ทศกร ที่ ๔
นายเลอสรวง เมฆสุด ที่ ๕
นายสมเกียรติ งามประเสริฐสิทธิ์ ที่ ๖
นายสมศักดิ์ ดำรงค์เลิศ ที่ ๗
นางสาวมะลิ หุ่นสม ที่ ๘
นางกัญญา บุญเกียรติ ที่ ๙
นางสาวเก็จวลี พฤษาทร ที่ ๑๐
นางสาวสงบทิพย์ พงศ์สถาปติ ที่ ๑๑
นายณัฐพล พินทุโยธิน ที่ ๑๒
นายประพันธ์ คูชลธารา ที่ ๑๓
นายกฤษณะ ลีลารุจิ ที่ ๑๔
นายกานต์ พงษ์พรต ที่ ๑๕
นายกิตติพงศ์ คุ่มทรัพย์ ที่ ๑๖
นางสาวขวัญฤทัย อ่อนศรี ที่ ๑๗

ผู้ฟ้องคดี

/นายจิรายุ...

นายจิรายุ เปรมปรีดา ที่ ๑๘
 นางสาวชนินทร เกตุลอย ที่ ๑๙
 นางสาวชมพูนุท ฟุ้งกลิ่น ที่ ๒๐
 นางสาวจิตาภา คำมัน ที่ ๒๑
 นางสาวณัฐธยาน์ ลิ้มปวิทยากุล ที่ ๒๒
 นายทรงพล พริงประยงค์ ที่ ๒๓
 นายทัศนัย องค์กรกบิลย์ ที่ ๒๔
 นางสาวธนาภรณ์ ธนุภาพรังสรรค์ ที่ ๒๕
 นายปฐมพงศ์ มณีพรหม ที่ ๒๖
 นายปิยวุฒิ จักรแสงชัยโชติ ที่ ๒๗
 นางสาวผกาวัลย์ กมลชัยวานิช ที่ ๒๘
 นางสาวพจนันท์ เลิศพรมสนธิ์ ที่ ๒๙
 นายพรเลิศ ปิยะอารีธรรม ที่ ๓๐
 นายพสธร ราชัยธร ที่ ๓๑
 นายพูลทรัพย์ ปลื้มใจ ที่ ๓๒
 นายภูวดล อ่างสันติกุล ที่ ๓๓
 นางสาวมาลินี มีโพธิ์ ที่ ๓๔
 นายรัฐกิจ กิจสงวน ที่ ๓๕
 นางสาวรัตนา กิติธีระกุล ที่ ๓๖
 นางสาววีรยา วัชรพลากร ที่ ๓๗
 นายศรุต นาคะรัตนกร ที่ ๓๘
 นายศักดิ์นันท์ นันตัง ที่ ๓๙
 นายธีรพงษ์ คงวิเศษ ที่ ๔๐
 นางสาวสุวีรัตน์ องค์กรสุกุล ที่ ๔๑
 นายอดิชาติ ธนพงศ์พิพัฒน์ ที่ ๔๒
 นางสาวอภิรดี พิศาลบุตร ที่ ๔๓
 นางสาวอาภาสรณ์ ไพรัชต ที่ ๔๔

/นายเฉลิมพันธ์...

นายเฉลิมพันธ์ เพชรศรีประสิทธิ์ ที่ ๔๕
 นายเดชทัต สุขเจริญไกรศรี ที่ ๔๖
 นางสาวเบญจพร หย่องประเสริฐ ที่ ๔๗
 นายเปรมวิทย์ นันทสันติ ที่ ๔๘
 นางสาวเพ็ญชนม์ วิมลรัตน์ ที่ ๔๙
 นายโสภณ พินิตความดี ที่ ๕๐
 นายไชยเชษฐ เพ็ญอัมพร ที่ ๕๑
 นายกนกพล เล้าสมรุ่งเรือง ที่ ๕๒
 นางสาวกฤติยาณี รักสนิท ที่ ๕๓
 นายกฤษดา งามเกษมสุข ที่ ๕๔
 นางสาวกัลยา คุปต์นันทรักษ์ ที่ ๕๕
 นางสาวกิตาการ แสงเดือน ที่ ๕๖
 นางสาวกิติมา ปิ่นแก้ว ที่ ๕๗
 นางสาวจรรยา เวชพาณิชย์ ที่ ๕๘
 นางสาวจันทร์พร ทับทิมดี ที่ ๕๙
 นางสาวเอมสิริ เฉลิมนันทการย์ ที่ ๖๐
 นางสาวชนัษพร พานิชสุข ที่ ๖๑
 นายชนินทร์ มัญขสิงห์ ที่ ๖๒
 นายชวลิต สมมณีวัฒน์ ที่ ๖๓
 นายชูศักดิ์ คิวเจริญ ที่ ๖๔
 นายณัฐวัฒน์ โอวาท ที่ ๖๕
 นางสาวตรีณัฐ จิรเศรษฐกุล ที่ ๖๖
 นางสาวติรกา นวลจันทร์ ที่ ๖๗
 นางสาวธนพร ปุสาลี ที่ ๖๘
 นายธนวัฒน์ กรณ์ทอง ที่ ๖๙
 นายธนัฐ พุ่งสิริรัตน์ ที่ ๗๐
 นายรัชชัย พากเพียร ที่ ๗๑

/นายรัชชัย...

นายวิชชัย สายน้ำ ที่ ๗๒
 นายธีระทัศน์ ศักดิ์วีราภรณ์ ที่ ๗๓
 นางสาวนพวรรณ เนตรงาม ที่ ๗๔
 นายนิวัฒน์ สุ่มมาตร ที่ ๗๕
 นางสาวนุชนาถ คำพิเดช ที่ ๗๖
 นางสาวบุษกร เขียงเหิน ที่ ๗๗
 นายปฏุล ชื่นตระกูล ที่ ๗๘
 นายประกิจ ชูหว่าง ที่ ๗๙
 นางสาวปาริฉัตร ทองกัก ที่ ๘๐
 นายผดุงเดช ธรรมไชย ที่ ๘๑
 นางสาวพรพิมาน ศรีสัตบุษย์ ที่ ๘๒
 นางสาวพิชญา พานทอง ที่ ๘๓
 นายรังสรรค์ อังเศวตรุ่งเรือง ที่ ๘๔
 นางสาวลักษณา นรมานพ ที่ ๘๕
 นายวรพงษ์ พูลสวัสดิ์ ที่ ๘๖
 นายวรภัทร วรณไพศาล ที่ ๘๗
 นางสาววิรัชญา เลิศวิทยาประสิทธิ์ ที่ ๘๘
 นางสาววาริรมย์ พลรัตน์ ที่ ๘๙
 นายวิทวัส รัตนถาวร ที่ ๙๐
 นางสาววิภาวี วิวัฒน์นิมิต ที่ ๙๑
 นางสาววิมล ยันตะ ที่ ๙๒
 นางสาวศรีบุญญารักษ์ วังน้อย ที่ ๙๓
 นางสาวศรีวิมล ศักดิ์บุรณาเพชร ที่ ๙๔
 นางสาวศิริภา ประทีปอมรกุล ที่ ๙๕
 นายสิทธิกร ธนชัย ที่ ๙๖
 นายสิทธิชัย สุนทองเป้า ที่ ๙๗

/นางสาวสุวิมล...

ระหว่าง

นางสาวสุวิมล จงสืบโชค ที่ ๙๘
นางสาวอมินดา สุริโย ที่ ๙๙

สภาวิศวกร

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
(อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๗/๒๙/๒๕๔๗
หมายเลขแดงที่ ๒๒๑๑/๒๕๕๐ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งเก้าสิบเก้าคนฟ้องและแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องว่า
ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖ รับรอง
หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมเคมี (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๔๒)
(ที่ถูกคือ เคมีวิศวกรรม) โดยมีเงื่อนไขในการรับรองว่า เทียบปริญญาในหลักสูตร
เป็นคุณวุฒิในวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม ให้กับผู้เข้าศึกษา
ในปีการศึกษา ๒๕๔๒ ถึงปีการศึกษา ๒๕๔๕ และจะพิจารณาออกใบอนุญาตเป็น
ผู้ประกอบการวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ระดับภาคีวิศวกรให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร
ดังกล่าว เมื่อมีคุณสมบัติครบถ้วนและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนด สำหรับ
ผู้เข้าศึกษาดังแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป ต้องผ่านการทดสอบความรู้ทางวิศวกรรม
ก่อนได้รับใบอนุญาตฯ และมีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกทราบเมื่อวันที่
๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และได้กำหนดเงื่อนไขดังกล่าวไว้ในคู่มือการขอรับใบอนุญาต
เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกร หน้า ๕ ว่า ผู้ที่เข้าศึกษา
ปีการศึกษา ๒๕๔๖ จะพิจารณารับรองหลักสูตรและสถาบันการศึกษาเฉพาะหลักสูตร
วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) เท่านั้น ทั้งได้กำหนดข้อความว่าการพิจารณาสถาบัน
ที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะให้การรับรองจะต้องเป็นวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตและวัตถุประสงค์เพื่อผลิต

/บันทึก...

บัณฑิตให้เป็นวิศวกรไว้ในคู่มือการขอรับรองหลักสูตรและสถาบันการศึกษา ซึ่งผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกเห็นว่าภาควิชาเคมีเทคนิคได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๒ เพื่อสร้างบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านเคมีและวิศวกรรมให้กับสังคมไทย โดยนำหลักสูตรวิศวกรรมเคมีจากประเทศสหรัฐอเมริกามาเป็นแกนและเพิ่มเนื้อหาอุตสาหกรรมเคมีที่มีในประเทศไทยเข้าไปให้เหมาะสม เช่น อุตสาหกรรมเคมี เซรามิกส์ และอาหาร เป็นต้น และได้ปรับปรุงหลักสูตรมาโดยลำดับเพื่อให้เหมาะสมกับเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งให้เป็นสากลด้วย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีรับรองหลักสูตรเคมีวิศวกรรมของคณะวิทยาศาสตร์แบบมีเงื่อนไขดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยหลักวิชาการสากลปฏิบัติ และเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ เนื่องจากหลักสูตรเคมีวิศวกรรมของภาควิชาเคมีเทคนิคมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับระเบียบสภาวิศวกรว่าด้วยวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ วิชาพื้นฐานทางวิศวกรรมศาสตร์ และวิชาเฉพาะทางวิศวกรรมศาสตร์ ที่สภาวิศวกรจะให้การรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร และวุฒิบัตรเทียบเท่าปริญญา ในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ทุกประการ ในแง่เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น คงไม่ได้บัญญัติออกมาเพื่อให้สิทธิแก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งประกอบอาชีพบางอาชีพ แต่บัญญัติออกมาเพื่อให้ผู้ซึ่งมีความเข้าใจในวิชาชีพบางวิชาชีพ เช่น ผู้ถูกฟ้องคดีมาตรวจสอบกลับกรองผู้ที่จะมาประกอบวิชาชีพวิศวกรรม ซึ่งอาจนำอันตรายมาสู่สาธารณชน เพื่อให้มั่นใจว่าบุคคลเหล่านั้นมีความรู้ความสามารถเหมาะสมที่จะประกอบวิชาชีพวิศวกรรมได้ ดังนั้น การตัดสินใจผู้ที่จะมาประกอบวิชาชีพวิศวกรรมก็เพราะบุคคลนั้นขาดความรู้ความสามารถที่เหมาะสม ไม่ใช่เป็นการที่บุคคลนั้นไม่ได้รับการฝึกอบรมจากหลักสูตรที่อยู่ภายใต้องค์กรที่มีชื่อหรือให้ชื่อวุฒิบัตรตามที่หน่วยงานตรวจสอบกำหนด ทั้งที่หน่วยงานของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกก็ได้จัดหลักสูตรอย่างเดียวกันกับหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต โดยมีอาจารย์และอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับได้ เพียงแต่ใช้ชื่อปริญญาบัตรที่แตกต่างกันเท่านั้น ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีเงื่อนไขที่จะไม่รับรองหลักสูตรสำหรับผู้ที่เข้าเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป โดยต้องผ่านการทดสอบความรู้ทางวิศวกรรมก่อนได้รับใบอนุญาตฯ ซึ่งผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกไม่เห็นพ้องด้วย จึงมีหนังสือลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๖ และวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทบทวนการรับรองหลักสูตรแบบมีเงื่อนไขดังกล่าวแต่ทราบผลการพิจารณาจากกรรมการของผู้ถูกฟ้องคดี (ศาสตราจารย์

/ดร. ปราโมทย์...

ดร.ปราโมทย์ ไชยเวช) เมื่อประมาณกลางเดือนมิถุนายน ๒๕๕๗ ว่า ผู้ถูกฟ้องคดียังคงมีมติเช่นเดิม จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. เพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ที่กำหนดคุณสมบัติตามมาตรฐานการศึกษาให้ถือปริญญาวិชากรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) เป็นเกณฑ์หลัก

๒. เพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๖ ที่กำหนดเงื่อนไขการรับรองหลักสูตร วท.บ. (เคมีวิศวกรรม) ของภาควิชาเคมีเทคนิคว่า ผู้เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป ต้องผ่านการทดสอบความรู้ทางวิศวกรรมก่อนจึงจะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกร

๓. เพิกถอนข้อความในคู่มือการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ระดับภาคีวิศวกร ข้อ ๓ ที่ว่า ผู้ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๕๖ จะพิจารณารับรองหลักสูตรและสถาบันการศึกษาเฉพาะหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) เท่านั้น และข้อความในบทนำของคู่มือการขอรับรองหลักสูตรและสถาบันการศึกษาที่ว่า การพิจารณาสถาบันการศึกษาที่สภาวิศวกรจะให้การรับรองจะต้องเป็นวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต

๔. แก้ไขหรือเพิกถอนข้อบังคับ กฎ ระเบียบที่จะส่งผลให้การรับรองหลักสูตรเคมีวิศวกรรมของภาควิชาเคมีเทคนิค คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมของบัณฑิตจากหลักสูตรเคมีวิศวกรรมของภาควิชาดังกล่าว ไม่ได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับบัณฑิตจากหลักสูตรวิศวกรรมเคมี คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ บัญญัติให้ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมจะต้องมีคุณสมบัติในวิชาชีพวิศวกรรม ดังต่อไปนี้ (๑) สำหรับภาคีวิศวกรจะต้องมีปริญญาในสาขาที่ขอรับใบอนุญาตตามหลักสูตรการศึกษาที่คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม (ก.ว.) รับรอง หรือมีประกาศนียบัตรที่ ก.ว. เทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีในสาขาที่ขอรับใบอนุญาตหรือมีปริญญาหรือมีประกาศนียบัตรที่ ก.ว. เทียบตามข้อบังคับออกตามมาตรา ๑๓ (๔) ซึ่ง ก.ว. ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๓ (๔) ดังกล่าวออกข้อบังคับ ก.ว.

/ว่าด้วยการ...

ว่าด้วยการรับรองหลักสูตรการศึกษาและสถานศึกษา และการเทียบปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพการช่างเป็นคุณวุฒิในวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้หลักสูตรการศึกษาในสาขาวิศวกรรมต่าง ๆ ที่ ก.ว. จะรับรองหรือเทียบเป็นคุณวุฒิในวิชาชีพวิศวกรรมต้องเป็นหลักสูตรการศึกษาที่ผ่านการรับรองจากสภามหาวิทยาลัยหรือสภาสถาบันการศึกษานั้นแล้วแต่กรณี และทบวงมหาวิทยาลัยหรือกระทรวงผู้รับผิดชอบของสถาบันได้รับทราบหรือให้การรับรองมาตรฐานการศึกษาแล้ว ซึ่งหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ในสาขาวิศวกรรมต่าง ๆ ที่ ก.ว. จะรับรองเป็นคุณวุฒิในวิชาชีพวิศวกรรมตามมาตรา ๑๙ (๑) ต้องเป็นหลักสูตรระดับไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีวิศวกรรมศาสตร์ในสาขาหรือสาขาและแขนงที่ขอให้รับรอง และมีวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะตามบัญชีรายวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะท้ายข้อบังคับดังกล่าวเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรและแผนการศึกษา ซึ่งแต่ละวิชาต้องมีจำนวนหน่วยกิตในระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตามระบบการศึกษาทวิภาคไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิตหรือเทียบเท่า และต้องมีวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะตั้งแต่ลำดับที่ ๑ ถึงที่ ๔ ของสาขาหรือสาขาและแขนงที่ขอให้รับรองครบถ้วนทุกลำดับวิชาโดยมีจำนวนหน่วยกิตรวมได้ไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต และมีหน่วยกิตในวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะตั้งแต่ลำดับที่ ๑ ถึงที่ ๔ ของสาขาหรือสาขาและแขนงที่ขอให้รับรองรวมได้ไม่น้อยกว่า ๓๙ หน่วยกิต หลักสูตรการศึกษาในสาขาวิศวกรรมต่าง ๆ ที่ ก.ว. จะเทียบเป็นคุณวุฒิในวิชาชีพวิศวกรรมตามมาตรา ๑๙ (๑) ต้องเป็นหลักสูตรไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีวิศวกรรมศาสตร์เช่นเดียวกับที่กล่าวแล้ว แต่ต้องมีวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะตั้งแต่ลำดับที่ ๑ ถึงที่ ๔ ของสาขาหรือสาขาและแขนงที่ขอให้เทียบครบถ้วนทุกลำดับวิชาโดยมีหน่วยกิตรวมได้ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต และมีจำนวนหน่วยกิตในวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะตั้งแต่ลำดับที่ ๑ ถึงที่ ๔ ของสาขาหรือสาขาและแขนงเดียวกับที่ขอให้เทียบรวมได้ไม่น้อยกว่า ๒๗ หน่วยกิต หลักสูตรที่ ก.ว. รับรองหรือเทียบคุณวุฒิจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย และต้องมีการจัดการเรียนการสอนวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะให้มีเนื้อหาครบถ้วนและเป็นไปตามลำดับวิชาเรียนก่อนหลังอย่างสอดคล้องเหมาะสม รวมทั้งมีการสอนในภาคปฏิบัติที่ก่อให้เกิดทักษะตามความจำเป็นของเนื้อหาวิชา การรับรองหลักสูตรการศึกษาและสถานศึกษาหรือการเทียบปริญญาให้มีห้วงระยะเวลาไม่เกิน ๔ ปีการศึกษา ถ้ามีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่สถาบันจะต้องส่งหลักสูตร

/ให้ ก.ว....

ให้ ก.ว. พิจารณาให้การรับรองใหม่ทุกครั้ง ซึ่ง ก.ว. ได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๓๐ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ รับรองหลักสูตรการศึกษาและสถานศึกษาและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมแก่ผู้จบหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิตทุกสาขา ให้เป็นปริญญาที่ ก.ว. เทียบตามข้อบังคับที่ออกตามมาตรา ๑๓ (๔) ต่อมา ก.ว. ได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๒๐๖/๓๗๑ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ เรื่อง การขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ถึงคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แจ้งว่าในคราวประชุม ก.ว. ครั้งที่ ๑๑/๒๕๓๓ เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๓ ได้พิจารณาหลักสูตรของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปริญญา วท.บ. จากภาควิชาเคมีเทคนิค คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แล้วมีความเห็นว่า เนื่องจากคณะวิทยาศาสตร์ได้ตั้งภาควิชาเคมีเทคนิคขึ้นเพื่อผลิตวิศวกรเคมีโดยตรง ผู้สอนเป็นผู้ที่จบหลักสูตร วศ.บ. เคมี เป็นส่วนใหญ่ และมีเครื่องมือทดลองครบครัน สมควรถือว่าเป็นสถาบันที่สอนวิชาวิศวกรรมเคมี จึงมีมติให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตร วท.บ. จากภาควิชาเคมีเทคนิคดังกล่าวสามารถขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามหลักเกณฑ์ของ ก.ว. ได้ โดยผู้ขอรับใบอนุญาตแต่ละรายจะต้องได้ศึกษาวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะตามเกณฑ์เงื่อนไขที่ ก.ว. กำหนด จึงจะมีสิทธิได้รับการพิจารณาออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมจาก ก.ว. เป็นการเฉพาะราย ซึ่งแสดงว่าในช่วงระยะเวลาที่พระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ มีผลบังคับใช้ หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเคมีวิศวกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไม่เคยได้รับการรับรองหลักสูตรการศึกษาและสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ แต่อย่างใด เพียงแต่ ก.ว. ได้อนุโลมให้เทียบคุณวุฒิเป็นการเฉพาะรายให้กับผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตฯ ที่จบหลักสูตรดังกล่าวตามความจำเป็นในช่วงที่วิศวกรขาดแคลน โดยมีผลไม่เกินปีการศึกษา ๒๕๔๑ ตามมติ ก.ว. ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๓๐ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๐ ซึ่งจะไม่รับพิจารณาผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) ทางอื่นหรือปริญญาอื่นที่มีหลักสูตร เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่มีใช่เป็นการทำงานด้านช่าง เช่น วท.บ. คณิตศาสตร์ เคมี ฟิสิกส์ ฯลฯ รวมถึงหลักสูตรการศึกษาที่เป็นกรณีพิพาทนี้ด้วย

ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ยกเลิกพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ บัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจและหน้าที่ออกใบอนุญาต

/ให้แก่...

ให้แก่ผู้ขอประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม รับรองปริญญา ประกาศนียบัตร และวุฒิปัต
 ในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม และออกข้อบังคับต่าง ๆ รวมทั้งการรับรองความรู
 ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมด้วย ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้ออกข้อบังคับ
 ว่าด้วยการรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิปัตเทียบเท่าปริญญาในสาขา
 วิศวกรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๓ และข้อบังคับสภาวิศวกร ว่าด้วยการออกใบอนุญาตเป็น
 ผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยกำหนดให้ปริญญา
 ประกาศนียบัตร หรือวุฒิปัตเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ที่ผู้ถูกฟ้องคดี
 จะให้การรับรองต้องมีหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ (Basic
 Sciences) เป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนด มีวิชาพื้นฐานทางด้านวิศวกรรม
 (Basic Engineering) ไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต จากจำนวนวิชาไม่น้อยกว่า ๖ วิชา และ
 มีวิชาเฉพาะทางวิศวกรรม (Specific Engineering) ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต จากจำนวน
 วิชาไม่น้อยกว่า ๔ วิชา ในการศึกษาาระบบทวิภาค โดยมีรายวิชาและเนื้อหาวิชา
 และรายละเอียดอื่น ๆ ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนด โดยข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับเฉพาะผู้ขอรับ
 ใบอนุญาตที่เข้ารับการศึกษาดังแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๔ เป็นต้นไป สำหรับผู้ที่เข้ารับ
 การศึกษาก่อนปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้คงมีสิทธิในการขอรับใบอนุญาตตามข้อบังคับ
 ที่ออกโดยพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ และในคราวประชุมผู้ถูกฟ้องคดี
 ครั้งที่ ๓/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ และครั้งที่ ๖/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๑๔
 พฤษภาคม ๒๕๔๔ ได้พิจารณาเกณฑ์การพิจารณาคุณวุฒิตีเทียบในการขอใบอนุญาต
 การประกอบวิชาชีพวิศวกรรมระดับภาคีวิศวกรภายใต้พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒
 แล้วมีมติให้ถือปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตเป็นเกณฑ์หลักเช่นเดียวกับที่ ก.ว. ได้เคย
 มีมติไว้แล้ว เกี่ยวกับคุณวุฒิตีเทียบในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม
 ๒๕๔๒ สำหรับคุณวุฒิตี คอ.บ. และในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน
 ๒๕๔๒ สำหรับคุณวุฒิตี อส.บ. และจะอนุโลมออกใบอนุญาตให้ผู้เข้าศึกษาหลักสูตรเทียบ
 ไม่เกินปีการศึกษา ๒๕๔๔ เท่านั้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ส่งหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต
 สาขาเคมีวิศวกรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๔๒) ให้ผู้ถูกฟ้องคดีอนุโลมรับรองคุณวุฒิตี
 ในวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้มีมติในคราวประชุม
 ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖ รับรองหลักสูตรดังกล่าว โดยมีเงื่อนไข
 การรับรองโดยยึดหลักเกณฑ์ตามประกาศสภาวิศวกร ที่ ๔/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๕

/คือ...

คือ วิชาที่จะนำมานับหน่วยกิตจะต้องได้ผลการเรียนไม่ต่ำกว่าเกรด C วิชาลำดับที่ ๑ ถึง ๔ มีหน่วยกิตตั้งแต่ ๑๒ หน่วยกิตขึ้นไป และผลรวมวิชาลำดับที่ ๑ ถึง ๔ ตั้งแต่ ๒๗ หน่วยกิตขึ้นไป จะต้องทดสอบความรู้ทางวิศวกรรมในหมวดวิชาความรู้เฉพาะสาขา วิศวกรรม วิชาลำดับที่ ๑ ถึง ๔ มีหน่วยกิตตั้งแต่ ๑๒ หน่วยกิตขึ้นไป และผลรวมวิชาลำดับที่ ๑ ถึง ๔ ตั้งแต่ ๒๑ หน่วยกิต แต่ต่ำกว่า ๒๗ หน่วยกิต จะต้องทดสอบความรู้ทางวิศวกรรมในหมวดวิชาความรู้พื้นฐานทางด้านวิศวกรรม และหมวดวิชาความรู้เฉพาะสาขาวิศวกรรม กรณีวิชาลำดับที่ ๑ ถึง ๔ มีหน่วยกิตไม่ถึง ๑๒ หน่วยกิต หรือ ขาดลำดับวิชาใดวิชาหนึ่งหรือหน่วยกิตรวมลำดับที่ ๑ ถึง ๔ ต่ำกว่า ๒๑ หน่วยกิต จะปฏิเสธ และเทียบปริญญาในหลักสูตรเป็นคุณสมบัติในวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขา วิศวกรรมอุตสาหกรรมให้กับผู้เข้าศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๔๒ ถึงปีการศึกษา ๒๕๔๕ และ จะพิจารณาออกใบอนุญาตฯ ภาควิศวกรให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรดังกล่าว เมื่อมีคุณสมบัติครบถ้วนและเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับผู้เข้าศึกษาตั้งแต่ ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป ต้องผ่านการทดสอบความรู้ทางวิศวกรรมก่อนได้รับ ใบอนุญาตฯ ภาควิศวกร เหตุที่มีการอนุโลมรับรองหลักสูตรการศึกษาของสถาบันของ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกแบบมีเงื่อนไข สำหรับผู้เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๒ ถึงปีการศึกษา ๒๕๔๕ เป็นคุณสมบัติในวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม นั้น เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งให้สถาบันการศึกษาได้รับทราบมติของผู้ถูกฟ้องคดีตั้งแต่ ปี ๒๕๔๔ แล้วว่า ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๖ เป็นต้นไป ผู้ถูกฟ้องคดีจะใช้ดุลพินิจและ อำนาจในการพิจารณารับรองหลักสูตร โดยการกำหนดคุณสมบัติตามมาตรฐานการศึกษา ปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต และจะไม่พิจารณาอนุโลมเทียบหลักสูตรการศึกษา ในหลักสูตรอื่น ๆ ที่มีใช้หลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตอีกต่อไป เนื่องจาก ได้มีการกำหนดระยะเวลาอนุโลมให้เป็นระยะเวลาพอสมควรแก่เวลาแล้ว ตั้งแต่สมัย ที่ยังอยู่ในการดูแลของ ก.ว. จนถึงผู้ถูกฟ้องคดีในปัจจุบัน และสมควรแก่เวลาที่จะต้อง ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรแล้ว ประกอบกับพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ มีการกำหนดแบ่งแยกสิทธิเกี่ยวกับการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม และขั้นตอนการดำเนินการขอเลื่อนระดับใบอนุญาตฯ ของคุณสมบัติการศึกษาตรงและคุณสมบัติ การศึกษาเทียบไว้แตกต่างกัน แต่ในพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติ ให้มีเฉพาะคุณสมบัติการศึกษาตรงเพียงอย่างเดียว ดังนั้น เพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติ

/ในการ...

ในการปรับเปลี่ยนคุณวุฒิการศึกษาเทียบให้เป็นคุณวุฒิการศึกษาตรงภายใต้การรับรองหลักสูตร และสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ ดังกล่าวข้างต้นไว้ ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตามข้อบังคับสภาวิศวกร ว่าด้วยการรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิปัตร์เทียบเท่าปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๓ มติของผู้ถูกฟ้องคดีในเรื่องดังกล่าวเป็นไปตามแนวทางเดียวกันกับองค์การควบคุม การประกอบวิชาชีพอื่น ๆ เช่น สภานายความ แพทยสภา สภาการพยาบาล ที่จะรับรอง เฉพาะปริญญาที่ตรงกับวิชาชีพเท่านั้น ส่วนในวิชาชีพวิศวกรรมมีปัญหาเฉพาะช่วงที่ วิศวกรขาดแคลน ก.ว. ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ เดิม จึงอนุโลม ให้สาขาอื่นที่พอเกี่ยวข้องกับวิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต สามารถเทียบรายวิชาในการ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมได้เป็นการเฉพาะราย การที่ ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติรับรองโดยเทียบปริญญาในหลักสูตรสถาบันของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวก กับวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ ให้กับผู้เข้าศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๔๒ ถึงปีการศึกษา ๒๕๔๕ ก็มีได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใดตามที่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับ พวกกล่าวอ้าง เพราะผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งให้สถาบันการศึกษาของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกทราบล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี ให้สถาบันการศึกษาแจ้งให้นักศึกษา ที่เข้าเรียนในหลักสูตรการศึกษาดังกล่าวทราบว่า ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๖ เป็นต้นไป เมื่อนิสิตนักศึกษาจบการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาดังกล่าวแล้ว จะต้องไปประกอบ วิชาชีพเป็นนักวิทยาศาสตร์หรือนักเทคนิคตรงกับสาขาวิชาชีพที่ได้ศึกษามา และจะมาขอ อนุโลมเทียบหลักสูตร เพื่อขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมจาก ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้อีกต่อไป ประกอบกับวิชาชีพนักวิทยาศาสตร์หรือนักเทคนิค ก็ไม่อยู่ ภายใต้การควบคุมดูแลของพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่บังคับให้ต้องมี ใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพแต่อย่างใด กรณีนี้ นิสิตและนักศึกษาในหลักสูตร ปีการศึกษา ๒๕๔๖ เป็นต้นไป ที่จบการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาดังกล่าว ก็สามารถที่จะยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมได้ โดยมีใช่ เป็นการดัดสิทธิเสียทีเดียว เพียงแต่ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ในข้อบังคับสภาวิศวกร ว่าด้วยการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ระดับภาคีวิศวกรพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๓ ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกมีคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดี เพิกถอนข้อความในคู่มือการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับ

ภาคีวิศวกรในประเด็นการตรวจสอบคุณสมบัติของการขอรับใบอนุญาต ในข้อ ๓ นั้น
 คู่มือที่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกกล่าวอ้างเป็นคู่มือที่ผู้ถูกฟ้องคดีจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์
 ให้เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการออกใบอนุญาตและรับรอง
 หลักสูตร มิได้มีการเผยแพร่ต่อบุคคลภายนอก โดยสภาพจึงไม่ใช่คำสั่งทางปกครองหรือกฎ
 ไม่มีผลกระทบต่อผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวก ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่จำเป็นต้องตัดข้อความในข้อ ๓ ทิ้ง
 แต่อย่างใด สำหรับหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรสถาบันการศึกษาที่ผู้ถูกฟ้องคดี
 จะรับรองภายใต้พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบด้วยระเบียบและข้อบังคับ
 รวม ๗ ฉบับ คือ ข้อบังคับสภาวิศวกร ว่าด้วยการรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือ
 วุฒิบัตรเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม
 ๒๕๔๓ ระเบียบสภาวิศวกร ว่าด้วยวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ที่สภาวิศวกรจะให้
 การรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร และวุฒิบัตรเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์
 ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ และระเบียบสภาวิศวกรจำนวน ๕ ฉบับ ว่าด้วยรายวิชา
 และเนื้อหาวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะของสาขาวิศวกรรมโยธา สาขาวิศวกรรมเครื่องกล
 สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ และสาขาวิศวกรรมเหมืองแร่ ที่สภาวิศวกร
 จะให้การรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร และวุฒิบัตรเทียบเท่าปริญญาในสาขา
 วิศวกรรมศาสตร์ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวก
 ซึ่งเป็นคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มิใช่ผู้เสียหายในคดีนี้
 ส่วนบรรดานิสิตและนักศึกษาที่ปรากฏชื่อท้ายคำฟ้อง นั้น หากเป็นนิสิตและนักศึกษา
 ในหลักสูตรปีการศึกษา ๒๕๔๒ ถึงปีการศึกษา ๒๕๔๔ ก็มีผู้เสียหายเพราะบุคคลดังกล่าว
 มิได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำของ
 ผู้ถูกฟ้องคดี จึงไม่มีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติ
 จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ สำหรับนิสิตและนักศึกษา
 ในหลักสูตรปีการศึกษา ๒๕๔๖ ก็มีหนทางแก้ไขหรือเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหาย
 โดยสามารถยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกร
 พิเศษได้ดังที่กล่าวแล้ว ฉะนั้น จึงมิใช่ผู้เสียหายตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว
 เช่นกัน ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๔ และครั้งที่ ๖/๒๕๔๔
 เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ และวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ตามลำดับ ให้กำหนด
 คุณสมบัติตามมาตรฐานการศึกษาโดยให้ถือปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตเป็นหลักเกณฑ์

/สำคัญ...

สำคัญเช่นเดียวกับที่ ก.ว. ได้เคยมีมติและอนุโลมให้ผู้เข้าศึกษาหลักสูตรเทียบไม่เกิน ปีการศึกษา ๒๕๔๕ เท่านั้น และต่อมาได้มีการออกประกาศครั้งที่ ๔/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๕ เรื่อง การขอรับใบอนุญาตการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมระดับ ภาควิศวกร ซึ่งเป็นมูลเหตุของการฟ้องคดีนี้ เรื่องทั้งหมดได้มีการเผยแพร่ข่าว ทางหนังสือพิมพ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกจึงได้รู้ หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๕ แล้ว การที่ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกเพิ่งจะนำคดีมาฟ้องต่อศาลเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๗ จึงเป็น การนำคดีมาฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ผู้ฟ้องคดีทั้งเก้าสิบเก้าคนคัดค้านคำให้การว่า ก.ว. ได้ประกาศสาขา วิศวกรรมควบคุมไว้ ๕ สาขา คือ วิศวกรรมโยธา วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมเหมืองแร่ และวิศวกรรมอุตสาหการ ซึ่งในช่วงเวลา ๓๐ กว่าปีที่ผ่านมา ก.ว. เป็นผู้ดูแลการให้ใบประกอบวิชาชีพ และได้มีการขยายบริบทของสาขาวิศวกรรม โดยนำสาขาใหม่ที่มีเนื้อหาหรือความสนใจใกล้เคียงเข้าไปพ่วงไว้ในวิศวกรรมควบคุม ๕ สาขาที่ประกาศไว้เดิม สำหรับกรณีของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกคือ สาขาวิศวกรรมเคมี ซึ่ง ก.ว. ได้นำสาขาวิชานี้ไปแฝงอยู่ภายใต้สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ ผู้จะขอรับ ใบประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิศวกรรมเคมีจะต้องยื่น ขอรับใบประกอบวิชาชีพในสาขาวิศวกรรมอุตสาหการ ซึ่งเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีเข้ามาทำงาน ต่อจาก ก.ว. ก็ได้ดำเนินการต่อเนื่องกันมา เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้วจะพบว่ามาตรา ๑๒ (๓) บัญญัติว่าต้องเป็นผู้มีความรู้ในวิชาชีพ วิศวกรรมโดยได้รับปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรเทียบเท่าปริญญาในสาขา วิศวกรรมศาสตร์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีรับรองซึ่งเข้าใจได้ว่า พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้กำหนดว่า สมาชิกสภาวิศวกรจะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาและได้รับปริญญาบัตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต เท่านั้น แต่พระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติว่าสมาชิกต้องเป็นผู้มีความรู้ในวิชาชีพวิศวกรรม ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งหลักสูตรเคมีวิศวกรรมเป็นหลักสูตรที่มีวัตถุประสงค์สร้างบุคลากรทางวิศวกรรมเคมี ดังนั้น ผู้สำเร็จจากหลักสูตรเคมีวิศวกรรมจึงเป็นผู้มีความรู้ในวิชาชีพวิศวกรรม ปริญญา จึงเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ หลักสูตรเคมีวิศวกรรมเป็นหลักสูตร

/ทางวิศวกรรม...

ทางวิศวกรรมเคมีหลักสูตรแรกที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๒ การเปิดสอนหลักสูตรเคมีวิศวกรรมเขียนวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นหลักสูตรที่พัฒนาบุคลากร เพื่อทำหน้าที่ควบคุมกระบวนการผลิตที่ใช้การเปลี่ยนแปลงทางเคมีและฟิสิกส์ เพื่อศึกษาในการออกแบบจัดสร้างและปฏิบัติการเกี่ยวกับเครื่องมือในกระบวนการผลิตนั้นๆ เพื่อขยายงานค้นคว้าและวิจัยของนักเคมีจากชั้นห้องปฏิบัติการมาสู่ชั้นโรงงานทดลอง เพื่อค้นคว้าถึงพัฒนาการผลิตในกระบวนการต่างๆ จากแง่คิดใหม่ๆ ทางเคมีและฟิสิกส์โดยมุ่งหวังที่จะให้ได้กระบวนการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูง ราคาผลิตต่ำ และมีการสิ้นเปลืองน้อย นอกจากนี้ ยังต้องศึกษาค้นคว้าในการดัดแปลงปรับปรุงของเหลือใช้จากการผลิตให้เป็นผลิตภัณฑ์พลอยได้มีราคาเพิ่มขึ้นด้วย จึงเห็นอย่างชัดเจนว่าหลักสูตรดังกล่าวเป็นหลักสูตรที่ผลิตบุคลากรที่มีความสามารถทางช่าง เพื่อไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเคมี โดยทำงานควบคุมกระบวนการผลิตออกแบบและจัดสร้างและปฏิบัติการเกี่ยวกับเครื่องมือในกระบวนการผลิตนั้น ๆ เพื่อให้ได้กระบวนการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูง มีราคาผลิตต่ำ และมีการสิ้นเปลืองน้อย ซึ่งงานเหล่านี้คืองานทางช่างหรืองานทางวิศวกรรมนั่นเอง การตีความว่าผู้มีความรู้ในวิชาชีพวิศวกรรม คือผู้สำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาวิศวกรรมศาสตร์เท่านั้น เป็นการตีความที่ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในทางวิชาการทั้งหมดและไม่สอดคล้องกับสิ่งที่เกิดขึ้นในโลกวิศวกรรมสากล ทั้งๆ ที่วิชาวิศวกรรมศาสตร์เป็นวิชาการของโลกสากล ทั้งนี้ เพราะตามข้อ ๓ ของข้อบังคับสภาวิศวกรว่าด้วยการรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิปัตร์เทียบเท่าปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดไว้ว่า ปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิปัตร์เทียบเท่าปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะให้การรับรองจะต้องมีหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ (Basic Sciences) เป็นไปตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการสภาวิศวกรกำหนด วิชาพื้นฐานทางด้านวิศวกรรม (Basic Engineering) ไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต จากจำนวนวิชาไม่น้อยกว่า ๖ วิชา และวิชาเฉพาะทางวิศวกรรม (Specific Engineering) ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต จากจำนวนวิชาไม่น้อยกว่า ๔ วิชา ในการศึกษาจากระบบทวิภาค โดยมีรายวิชาและเนื้อหาวิชาและรายละเอียดอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการสภาวิศวกรกำหนด สำหรับวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ (Basic Science) นั้น ตามระเบียบสภาวิศวกร ว่าด้วยวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ที่สภาวิศวกรจะให้การรับรอง ปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิปัตร์เทียบเท่าปริญญา

/ในสาขา...

ในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ได้กำหนดไว้ให้ประกอบด้วย กลุ่มวิชาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต ตามระบบทวิภาค กลุ่มวิชาพื้นฐานทางฟิสิกส์ ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต ตามระบบทวิภาค และกลุ่มวิชาพื้นฐานทางเคมี ไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต ตามระบบทวิภาค ส่วนวิชาพื้นฐานทางวิศวกรรมศาสตร์ (Basic Engineering) นั้น ตามระเบียบสภาวิศวกร ว่าด้วยรายวิชาและเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางวิศวกรรมศาสตร์ที่สภาวิศวกรจะให้การรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร และวุฒิปัตร์เทียบเท่าปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ได้กำหนด รายวิชาพื้นฐานทางวิศวกรรมศาสตร์ (Basic Engineering) สำหรับสาขาวิศวกรรมอุตสาหการ ให้ประกอบด้วย รายวิชา Engineering Drawing, Engineering Mechanics, Engineering Materials, Computer Programming, Engineering Statistics/Probability and Statistics, Manufacturing Processes, Thermodynamics และ Fundamental of Electrical Engineering/Chemical Process Instrumentation

สำหรับรายวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะ (Specific Engineering) นั้น ตามระเบียบสภาวิศวกรว่าด้วยรายวิชาและเนื้อหาวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะของสาขาวิศวกรรมอุตสาหการ ที่สภาวิศวกรจะให้การรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร และวุฒิปัตร์เทียบเท่าปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ได้กำหนดเนื้อหาของรายวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะ (Specific Engineering) ไว้ดังนี้ ๑. Industrial Work Study/Chemical Engineering Kinetics and Reactor Design ๒. Operations Research/Chemical Engineering Principles and Calculations ๓. Production Planning and Control/Process Dynamics and Control ๔. Quality Control / Unit Operations ๕. Industrial Plant Design/Chemical Engineering Plant Design ๖. Safety Engineering/Safety in Chemical Operations ๗. Maintenance Engineering/Environmental Chemical Engineering ๘. Engineering Economy ผู้ถูกฟ้องคดีได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้นิสิตเรียนวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ (Basic Science) กลุ่มวิชาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์จำนวน ๙ หน่วยกิต กลุ่มวิชาพื้นฐานทางฟิสิกส์ ๖ หน่วยกิต และกลุ่มวิชาพื้นฐานทางเคมี ๓ หน่วยกิต แต่ภาควิชาเคมีเทคนิคกำหนดให้นิสิตเรียนกลุ่มวิชาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์จำนวน ๑๕ หน่วยกิต กลุ่มวิชาพื้นฐานทางฟิสิกส์ ๖ หน่วยกิต กลุ่มวิชาพื้นฐานเคมี ๖ หน่วยกิต กลุ่มวิชาเคมีขั้นสูง ๙ หน่วยกิต และกลุ่มชีววิทยา ๓ หน่วยกิต จะเห็นได้ว่าหลักสูตรเคมีวิศวกรรม

/มีการ...

มีการกำหนดรายวิชาหมวดวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และจำนวนหน่วยกิต
 ให้บัณฑิตต้องเรียนครบตามข้อกำหนดของผู้ถูกฟ้องคดีทุกประการ โดยวิชาพื้นฐาน
 ทางวิศวกรรมศาสตร์ (Basic Engineering) ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดชื่อวิชา ดังนี้
 ๑. Engineering Drawing ภาควิชาเคมีเทคนิคกำหนดให้เรียนวิชาที่มีชื่ออย่างเดียวกัน
 โดยเรียน ๒ หน่วยกิต ๒. Engineering Mechanics ภาควิชาเคมีเทคนิคกำหนดให้เรียนวิชา
 Engineering Mechanics I จำนวน ๓ หน่วยกิต ๓. Engineering Materials ภาควิชาเคมี
 เทคนิคกำหนดให้เรียนวิชา Structure of Materials จำนวน ๓ หน่วยกิต ๔. Computer
 Programming ภาควิชาเคมีเทคนิคกำหนดให้เรียนวิชา Intro to Computer จำนวน ๓ หน่วยกิต
 ๕. Engineering Statistics/Probability Statistics และ ๖. Manufacturing Process ภาควิชา
 เคมีเทคนิคไม่ได้กำหนดให้เรียน ๗. Thermodynamics ภาควิชาเคมีเทคนิคกำหนดให้เรียน
 วิชา Chemical Engineering Thermodynamics จำนวน ๔ หน่วยกิต และ ๘. Fundamental
 of Electrical Engineering ภาควิชาเคมีเทคนิคกำหนดให้เรียนวิชา Electrical Engineering I
 & Electrical Engineering Lab จำนวน ๔ หน่วยกิต รวม ๑๙ หน่วยกิต ทั้งนี้ ต้องมี
 รายวิชาที่ ๑ ถึงที่ ๔ และรายวิชาที่ ๕ ถึงที่ ๘ อีกไม่น้อยกว่า ๒ รายวิชา ซึ่งรวมแล้ว
 ต้องมีวิชาพื้นฐานทางวิศวกรรม ไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต ซึ่งหลักสูตรเคมีวิศวกรรม
 มีรายวิชาและจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้บัณฑิตต้องเรียนครบตามข้อกำหนดของ
 ผู้ถูกฟ้องคดีทุกประการเช่นกัน แม้จะมีชื่อเรียกรายวิชาต่างกันแต่ก็มีเนื้อหาของรายวิชา
 ที่สอดคล้องและเทียบเคียงกันได้ ส่วนวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะ (Specific Engineering)
 สำหรับวิศวกรรมอุตสาหกรรม (เคมี) ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดไว้มีดังนี้ ๑. Chemical Engineering
 Kinetics and Reactor Design วิชาที่เรียนในหลักสูตรเคมีวิศวกรรม คือ Chemical
 Engineering Kinetics จำนวน ๓ หน่วยกิต ๒. Chemical Engineering Principle and
 Calculations วิชาที่เรียนในหลักสูตรเคมีวิศวกรรม คือ Materials and Energy Balances
 จำนวน ๔ หน่วยกิต ๓. Process Dynamics and Control วิชาที่เรียนในหลักสูตรเคมี
 วิศวกรรม คือ Process Dynamics and Control จำนวน ๔ หน่วยกิต ๔. Unit Operations
 วิชาที่เรียนในหลักสูตรเคมีวิศวกรรม คือ Momentum Transfer, Heat and Mass Transfer,
 Equilibrium Staged Separations จำนวน ๑๐ หน่วยกิต ๕. Chemical Engineering Plant
 Design วิชาที่เรียนในหลักสูตรเคมีวิศวกรรม คือ Chemical Process and Plant Design
 จำนวน ๓ หน่วยกิต ๖. Safety in Chemical Operations วิชาที่เรียนในหลักสูตรเคมีวิศวกรรม

/คือ...

คือ Chemical Process Safety จำนวน ๓ หน่วยกิต ๗. Environmental Chemical Engineering วิชาที่เรียนในหลักสูตรเคมีวิศวกรรม คือ Pollution Control in Chemical Industry จำนวน ๓ หน่วยกิต และ ๘. Engineering Economy วิชาที่เรียนในหลักสูตรเคมีวิศวกรรม คือ Economics of Process Industry จำนวน ๓ หน่วยกิต รวม ๓๓ หน่วยกิต ทั้งนี้ ต้องมีการเรียนการสอนและผ่านไม่น้อยกว่า ๔ กลุ่มวิชา วิชาในกลุ่มที่ ๑ ถึงที่ ๘ จะนับให้เพียงกลุ่มละหนึ่งวิชาเท่านั้น ซึ่งรวมแล้วต้องมีวิชาพื้นฐานทางวิศวกรรมหลัก เฉพาะไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต และต้องไม่น้อยกว่า ๔ วิชา โดยวิชาที่จะนำมานับหน่วยกิต ต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า C ซึ่งหมวดวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะ หลักสูตรเคมีวิศวกรรมมีรายวิชา และจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตต้องเรียนครบตามข้อกำหนดของผู้ถูกฟ้องคดี ทุกประการ อีกทั้งรายวิชาในลำดับที่ ๑ ถึงที่ ๖ และลำดับที่ ๘ เป็นรายวิชาบังคับของ หลักสูตรเคมีวิศวกรรม นิสิตทุกคนต้องเรียนและสอบผ่าน ส่วนวิชาในลำดับที่ ๗ เป็นวิชาเลือก ซึ่งนิสิตส่วนใหญ่ก็เลือกเรียน จึงแสดงให้เห็นว่านิสิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรเคมี วิศวกรรมต้องเรียนรายวิชาเหล่านี้มากกว่าระเบียบของผู้ถูกฟ้องคดี นอกจากนี้ หลักสูตร เคมีวิศวกรรมมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในระเบียบและข้อบังคับของผู้ถูกฟ้องคดี ทุกประการ หรือเรียกได้ว่าเป็นหลักสูตรวิศวกรรมเคมีก็ได้ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดี ไม่รับรองหลักสูตรเคมีวิศวกรรม จึงเป็นการดำเนินการที่ขัดต่อระเบียบและข้อบังคับของ ผู้ถูกฟ้องคดี ถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การรับรองหลักสูตรเคมี วิศวกรรม (หลักสูตรปรับปรุง ๒๕๔๒) ที่ผู้ถูกฟ้องคดีรับรองหลักสูตรเป็นคุณสมบัติเทียบนั้น เป็นการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับข้อบังคับของผู้ถูกฟ้องคดีในประเด็นของเนื้อหา ทางวิชาการเช่นเดียวกัน โดยผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาจากชื่อปริญญาที่เป็นวิทยาศาสตร์บัณฑิต เท่านั้น แต่หาได้พิจารณาที่ตัวเนื้อหาหลักสูตรและรายวิชาที่นิสิตต้องเรียนไม่ การตัดสินใจ ของผู้ถูกฟ้องคดีในประเด็นดังกล่าวนอกจากจะส่งผลให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจาก หลักสูตรเคมีวิศวกรรมต้องสอบวัดความรู้ในขณะที่บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร วิศวกรรมเคมีไม่ต้องสอบนั้น ยังส่งผลให้ผู้ถูกฟ้องคดีใช้เป็นข้ออ้างในการจะไม่รับรอง หลักสูตรเคมีวิศวกรรม ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๖ เป็นต้นไปอีกด้วย การที่ผู้ถูกฟ้องคดี รับรองหลักสูตรเคมีวิศวกรรมเป็นคุณสมบัติเทียบ เนื่องจากข้อบังคับ ก.ว. ในปี ๒๕๔๐ ระบุว่า ผู้ที่มีคุณสมบัติตรงคือผู้สำเร็จปริญญาวิศวกรรมศาสตร์ แทนที่จะกำหนดว่า ผู้ที่มีคุณสมบัติตรงคือผู้สำเร็จปริญญาในสาขาวิศวกรรมที่ขอรับใบอนุญาต ทั้งๆ ที่ ข้อบังคับ

/ดังกล่าว...

ดังกล่าวใช้อำนาจจากพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งไม่มีเงื่อนไขที่กำหนดเป็นการตายตัวไว้เช่นนี้ แต่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๙ (๑) ว่า สำหรับภาคีวิศวกรจะต้องมีปริญญาในสาขาที่ขอรับใบอนุญาต ตามหลักสูตรการศึกษาและสถานศึกษาที่ ก.ว. รับรอง หรือมีประกาศนียบัตรที่ ก.ว. เทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาในสาขาที่ขอรับใบอนุญาตหรือมีปริญญา หรือประกาศนียบัตร ที่ ก.ว. เทียบตามข้อบังคับออกตามมาตรา ๑๓ (๔) โดยคำจำกัดความ คุณวุฒิเทียบ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีให้ไว้หมายถึง หลักสูตรที่รับรองโดยพอเทียบได้กับปริญญาวิศวกรรมศาสตร์ เช่น หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาชลประทาน สามารถยื่นเรื่องขอเทียบปริญญาได้กับหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา หากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขด้านวิชาการเป็นไปตามที่กำหนด หรืออีกนัยหนึ่ง คุณวุฒิเทียบ คือการที่ผู้ขอใบประกอบวิชาชีพสำเร็จวิศวกรรมจากสาขาหนึ่งและจะไปยื่นขอใบประกอบวิชาชีพในอีกสาขาหนึ่ง ซึ่งมีวิชาเรียนสำคัญๆ สามารถพอเทียบกันได้ และในข้อบังคับ ก.ว. ว่าด้วยการรับรองหลักสูตรการศึกษาและสถานศึกษาและการเทียบปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพการช่างเป็นคุณวุฒิในวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๕ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า หลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ในสาขาวิศวกรรมต่าง ๆ ที่ ก.ว. จะรับรองเป็นคุณวุฒิในวิชาชีพวิศวกรรม ตามมาตรา ๑๙ (๑) ต้องเป็นหลักสูตรระดับไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีวิศวกรรมศาสตร์ในสาขาหรือสาขาและแขนงที่ขอให้รับรอง และมีวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะตามบัญชีรายวิชาหลักเฉพาะท้ายข้อบังคับนี้เป็นวิชาบังคับในหลักสูตร โดยแต่ละวิชาต้องมีจำนวนหน่วยกิตในระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตามระบบการศึกษาทวิภาค ไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิตหรือเทียบเท่าและต้องมีวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะตั้งแต่ลำดับที่ ๑ ถึง ๔ ของสาขาหรือสาขาและแขนงที่ขอให้รับรองครบถ้วนทุกลำดับวิชาโดยมีจำนวนหน่วยกิตรวมได้ไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต และมีหน่วยกิตในรายวิชาวิศวกรรมเฉพาะตั้งแต่ลำดับที่ ๑ ถึง ๔ ของสาขาหรือสาขาและแขนงที่ขอให้รับรองรวมได้ไม่น้อยกว่า ๓๙ หน่วยกิต โดยที่ข้อ ๖ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า หลักสูตรการศึกษาในสาขาวิศวกรรมต่างๆ ที่ ก.ว. จะเทียบเป็นคุณวุฒิในวิชาชีพวิศวกรรมตามมาตรา ๑๙ (๑) ต้องเป็นหลักสูตรระดับไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีวิศวกรรมศาสตร์หรือปริญญาหรือประกาศนียบัตรในสาขาและแขนงที่ขอให้เทียบ และมีวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะตามบัญชีรายวิชาหลักเฉพาะท้ายข้อบังคับนี้เป็นวิชาบังคับในหลักสูตร โดยแต่ละวิชาต้องมีจำนวนหน่วยกิตในระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตามระบบการศึกษาทวิภาค

/ไม่น้อยกว่า...

ไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิตหรือเทียบเท่า และต้องมีวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะตั้งแต่ลำดับที่ ๑ ถึงที่ ๔ ของสาขาหรือสาขาและแขนงที่ขอรับรองครบถ้วนทุกลำดับวิชาโดยมีจำนวนหน่วยกิตรวมได้ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต และมีหน่วยกิตในรายวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะตั้งแต่ลำดับที่ ๑ ถึงที่ ๔ ของสาขาหรือสาขาและแขนงที่ขอรับรองรวมได้ไม่น้อยกว่า ๒๗ หน่วยกิต ซึ่งสาระสำคัญเชิงวิชาการของข้อ ๕ และข้อ ๖ คือการกำหนดจำนวนหน่วยกิตในหมวดลำดับที่ ๑ ถึง ๔ และลำดับที่ ๑ ถึง ๔ ที่ต่างกันโดยกำหนดให้หลักสูตรคุณวุฒิเทียบมีจำนวนหน่วยกิตบังคับที่น้อยกว่าหลักสูตรคุณวุฒิตรง เนื่องจากวิชาเรียนที่ต่างกัน สำหรับหลักสูตรเคมีวิศวกรรมมีการเรียนการสอนโดยมีจำนวนหน่วยกิตมากกว่าข้อบังคับ ก.ว. กำหนดทั้งสองลำดับ คือ ลำดับที่ ๑ ถึงที่ ๔ และ ลำดับที่ ๑ ถึงที่ ๔ โดยมีจำนวนหน่วยกิตที่ให้เรียนมากกว่าที่กำหนดในรายละเอียดของหลักสูตรสาขาตรงถึงร้อยละ ๒๐ จึงไม่เป็นที่ต้องสงสัยเลยว่าหลักสูตรเคมีวิศวกรรมเป็นคุณวุฒิตรงทางวิศวกรรมเคมีแตกต่างกันเพียงชื่อปริญญาเท่านั้น เพราะเมื่อเริ่มดำเนินการหลักสูตรเคมีวิศวกรรมเมื่อ ๔๖ ปีที่แล้วยังไม่มีผู้รู้จักศาสตร์สาขานี้ ความรู้ที่ต้องใช้ส่วนใหญ่เป็นความรู้ที่คณาจารย์ในคณะวิทยาศาสตร์มีความเชี่ยวชาญ หลักสูตรจึงเกิดในคณะวิทยาศาสตร์และมีพัฒนาการเรื่อยมา ซึ่งผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกได้แสดงหลักฐานเชิงวิชาการให้เห็นอย่างชัดเจนว่าสาระสำคัญของการเรียนการสอนในหลักสูตรเคมีวิศวกรรมมีความสอดคล้องกับข้อกำหนดตามข้อบังคับ ก.ว. หรือระเบียบและข้อกำหนดของผู้ถูกฟ้องคดีทุกประการ ดังนั้น จึงไม่มีเหตุผลใดที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะปฏิบัติต่อหลักสูตรและผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรเคมีวิศวกรรมแตกต่างจากหลักสูตรวิศวกรรมเคมี ผู้ถูกฟ้องคดีพยายามจะชี้ว่าหลักสูตรเคมีวิศวกรรมไม่ใช่หลักสูตรวิศวกรรม โดยให้คำจำกัดความที่แคบว่า หลักสูตรวิศวกรรมคือหลักสูตรที่เปิดสอนในคณะวิศวกรรมศาสตร์หรือหลักสูตรที่ให้ปริญญาวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งประเด็นนี้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกเห็นว่า หลักสูตรเคมีวิศวกรรมในภาควิชาเคมีเทคนิคเป็นหลักสูตรวิศวกรรมเคมี เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ก่อนประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวไม่ได้บัญญัติให้ครอบคลุมถึงสาขาวิศวกรรมเคมีเพราะไม่มีการเรียนการสอนทางวิศวกรรมเคมีในคณะวิศวกรรมศาสตร์แต่มีการเรียนการสอนในสาขาเคมีวิศวกรรมเกิดขึ้นแล้วในคณะวิทยาศาสตร์ของประเทศไทย ถ้าจะถือว่าสาขาวิศวกรรมหลักมีเพียง ๔ สาขาคือ วิศวกรรมโยธา วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า และวิศวกรรมเคมี ก็จะต้องขัดแย้งกับ

/พระราชบัญญัติ...

พระราชบัญญัติว่าด้วยวิชาชีพอิสระ พ.ศ. ๒๕๐๕ ที่ไม่กำหนดให้มีสาขาเคมีวิศวกรรม เพราะไม่มีการเรียนการสอนในคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในสมัยนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีพยายามจะชี้ว่าหลักสูตรวิศวกรรมคือหลักสูตรที่เปิดสอนในคณะ วิศวกรรมศาสตร์หรือหลักสูตรที่ให้ปริญญาวิศวกรรมศาสตร์นั้น ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวก เห็นว่า ในปัจจุบันวิทยาการได้ปรับเปลี่ยนไปอย่างมาก ดังนั้น หลักสูตรต่าง ๆ จะไม่ผูกติด กับคณะใดคณะหนึ่งอีกต่อไป แต่จะขึ้นกับความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาการที่ใช้ ในหลักสูตรและบุคลากรของแต่ละสถาบัน ซึ่งเนื้อหาของหลักสูตรเคมีวิศวกรรม มีความสอดคล้องกับระเบียบและข้อบังคับของสภาวิศวกรทุกประการ ดังนั้น การที่ ผู้ถูกฟ้องคดีออกข้อบังคับ ว่าด้วยเกณฑ์การรับรองหลักสูตรและสถาบันการศึกษา เพื่อเทียบปริญญา ประกาศนียบัตร และวุฒิบัตรเทียบเท่าในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงเป็นการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิชาชีพอิสระ พ.ศ. ๒๕๐๕ และพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ เพราะทั้งสองพระราชบัญญัติ ไม่ได้กำหนดว่าผู้จะขอรับใบอนุญาตต้องได้ปริญญาวิศวกรรมศาสตร์ แต่กำหนดว่า ต้องเป็นผู้มีความรู้ในวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีออกข้อบังคับสภาวิศวกร ว่าด้วยเกณฑ์การรับรองหลักสูตรและสถาบันการศึกษา เพื่อเทียบปริญญา ประกาศนียบัตร และวุฒิบัตรเทียบเท่าในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยให้คำจำกัดความหลักสูตร ดังกล่าว จึงไม่ชอบด้วยเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การเพิ่มเติมว่า หลักสูตรและสถาบันการศึกษาที่ผู้ถูกฟ้องคดี จะให้การรับรองที่เกี่ยวข้องกับคดีนี้ภายใต้พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ จะต้อง เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้ คือ ๑. ข้อบังคับสภาวิศวกร ว่าด้วยการรับรอง ปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ๒. ระเบียบสภาวิศวกร ว่าด้วยวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ที่สภาวิศวกร จะให้การรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร และวุฒิบัตรเทียบเท่าในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ๓. ระเบียบสภาวิศวกร ว่าด้วยรายวิชาและเนื้อหาวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะ ของสาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม โดยสถาบันการศึกษาใดมีความประสงค์ที่จะขอให้ ผู้ถูกฟ้องคดีรับรอง สถาบันการศึกษานั้นจะต้องขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณารับรองหลักสูตร โดยคณะอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับมอบหมายจากผู้ถูกฟ้องคดีจะพิจารณา ความเหมาะสมถึงเนื้อหาวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรการศึกษา เทียบกับรายวิชาตามที่

กำหนดไว้ในข้อบังคับและระเบียบดังที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น รวมถึงการตรวจสอบความพร้อมของห้องปฏิบัติการ ที่จะต้องเหมาะสมเพียงพอต่อจำนวนนิสิต นักศึกษา และคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา โดยทำรายงานความเห็นเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อพิจารณาและมีมติให้ความเห็นชอบรับรองหลักสูตรต่อไป หาใช่เป็นเพียงแต่การนำชื่อรายวิชาที่เปิดสอน มาเปรียบเทียบกับรายวิชาที่กำหนดไว้ในระเบียบและข้อบังคับสภาวิศวกร ถ้ามีชื่อรายวิชาตรงกันก็จะให้ถือว่าเป็นปริญญาในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องรับรองตามความประสงค์ของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกเขาได้ไม่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สถาบันการศึกษาที่ผู้ฟ้องคดีสังกัด) ได้ส่งหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเคมีวิศวกรรม (หลักสูตรปรับปรุงปี พ.ศ. ๒๕๔๒) ให้ผู้ถูกฟ้องคดีอนุโลมรับรองคุณวุฒิในวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖ รับรองหลักสูตรดังกล่าวโดยมีเงื่อนไขการรับรองหลักสูตรและสถาบันการศึกษาประกอบด้วยหลักเกณฑ์ตามประกาศผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๕ สำหรับผู้เข้าศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๔๒ ถึงปีการศึกษา ๒๕๔๕ นั้น เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งให้สถาบันการศึกษาได้รับทราบมติของผู้ถูกฟ้องคดีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ แล้วว่า ปีการศึกษา ๒๕๔๖ เป็นต้นไป ผู้ถูกฟ้องคดีจะใช้ดุลพินิจและอำนาจในการพิจารณารับรองหลักสูตร โดยการกำหนดคุณวุฒิตามมาตรฐานการศึกษาปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต และจะไม่พิจารณาอนุโลมเทียบหลักสูตรการศึกษาในหลักสูตรอื่นๆ ที่มีใช้หลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตอีกต่อไป เนื่องจากได้มีการกำหนดระยะเวลาอนุโลมให้เป็นระยะเวลาพอสมควรแก่เวลาแล้ว ตั้งแต่สมัยที่ยังอยู่ในการดูแลของ ก.ว. จนถึงผู้ถูกฟ้องคดีในปัจจุบัน และสมควรแก่เวลาที่จะต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรแล้ว ทั้งนี้เป็นไปตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ประกอบกับคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ได้มีการพิจารณาเกณฑ์การพิจารณาคุณวุฒิเทียบในการขอใบอนุญาตการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมระดับภาคีวิศวกร ภายใต้พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยกำหนดคุณวุฒิตามมาตรฐานการศึกษาให้ถือปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตเป็นเกณฑ์หลักสำคัญเช่นเดียวกับที่ ก.ว. ได้เคยมีมติในเรื่องดังกล่าวแล้ว และจะอนุโลมบังคับใช้สำหรับผู้ที่เข้าศึกษาหลักสูตรเทียบดังกล่าวไม่เกินปีการศึกษา ๒๕๔๕ เท่านั้น ในช่วงระยะเวลาที่พระราชบัญญัติวิชาชีพ

วิศวกรรม...

วิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ มีผลบังคับใช้ หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเคมีวิศวกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกก็ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และไม่เคย ได้รับการรับรองหลักสูตรการศึกษาและสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ แต่อย่างใด เพียงแต่ ก.ว. ได้พิจารณาอนุมัติให้เทียบคุณวุฒิการศึกษา เป็นการเฉพาะราย ให้กับผู้ที่ยื่นคำขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ที่จบหลักสูตรการศึกษาดังกล่าว ตามความจำเป็นในช่วงที่มีการขาดแคลนวิศวกร โดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๒ ประกอบกับข้อ ๑๓ ของข้อบังคับ ก.ว. ว่าด้วยการรับรองหลักสูตรการศึกษาและสถานศึกษา และการเทียบปริญญาหรือประกาศนียบัตร วิชาชีพการช่างเป็นคุณวุฒิในวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่การอนุมัติดังกล่าวนี้ มีผลบังคับใช้ไม่เกินปีการศึกษา ๒๕๔๑ ที่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกกล่าวอ้างว่า การรับรอง หลักสูตรการศึกษาเคมีวิศวกรรมอย่างมีเงื่อนไขและจะไม่รับรองผู้ที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ เป็นต้นไป ในขณะที่รับรองหลักสูตรวิศวกรรมเคมีของสถาบันราชมนักลอย่างไม่มีเงื่อนไข ทั้งๆ ที่คุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าไม่ใช่เป็นประเด็นเรื่อง คุณภาพมาตรฐานการศึกษา แต่หากสถาบันการศึกษาใดก็แล้วแต่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดก็จะพิจารณารับรองอย่างมีเงื่อนไขทั้งสิ้น เช่น สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีได้เทียบรายวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะ สาขาวิศวกรรม อุตสาหการ กับรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมวัสดุ (หลักสูตร พ.ศ. ๒๕๔๓) ผู้ถูกฟ้องคดีในคราวประชุมครั้งที่ ๑๗ (๘)/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ก็มีมติให้เทียบปริญญาในหลักสูตรเป็นคุณวุฒิในวิชาชีพวิศวกรรม ควบคุม สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ สำหรับผู้ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๔๓ ถึง ผู้เข้าศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๔๕ และจะพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรม ควบคุมระดับภาคีวิศวกรให้แก่ผู้จบการศึกษาในหลักสูตรดังกล่าว เมื่อมีคุณสมบัติ ครบถ้วนและเป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนด ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่า นับตั้งแต่วันที่ มีมติรับรองหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเคมีวิศวกรรม แบบมีเงื่อนไข จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยและผู้มีอำนาจกระทำการแทนตามพระราชบัญญัติจัดตั้งสถาบันการศึกษา ดังกล่าวก็ได้ยอมรับหลักการและเหตุผล รวมถึงมติผู้ถูกฟ้องคดีในการรับรองหลักสูตร การศึกษาแบบมีเงื่อนไขดังกล่าวแล้วโดยมิได้โต้แย้ง เนื่องจากทางสถาบันการศึกษา ทราบดีว่าจุดมุ่งหมายในการพัฒนาและผลิตบัณฑิตในหลักสูตรสาขาดังกล่าว ก็เพื่อสร้าง

/นักวิทยาศาสตร์...

นักวิทยาศาสตร์และนักเคมีเทคนิคสู่ตลาดแรงงานในการพัฒนาประเทศ โดยมีหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ รับผิดชอบในการผลิตบัณฑิต สาขาวิศวกรรมศาสตร์อยู่แล้วในสถาบันการศึกษาของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวก ประกอบกับได้รับการรับรองหลักสูตรการศึกษาจากผู้ถูกฟ้องคดีแล้วด้วยอันจะก่อให้เกิดความหลากหลายของสายวิชาชีพที่จะร่วมกันพัฒนาประเทศให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศ ดังนั้น หากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเห็นว่าผู้จบการศึกษาในหลักสูตรเคมีเทคนิคมีความรู้ความสามารถเช่นเดียวกันกับผู้จบการศึกษาจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็จำเป็นต้องประกาศนียบัญญัติวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตให้แก่บัณฑิตผู้จบการศึกษาในหลักสูตรเคมีเทคนิคดังกล่าวด้วย แต่ในความเป็นจริงหาเป็นเช่นนั้น เพราะสถาบันการศึกษาทราบดีว่า ทั้งสองคณะมีความแตกต่างในแนวทางปรัชญาการศึกษาและวัตถุประสงค์ในการศึกษาเป็นอย่างมาก การที่ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวก และนักศึกษาที่เข้าเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๖ ในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเคมีวิศวกรรม มีความวิตกว่าเมื่อจบการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาดังกล่าวแล้ว จะไม่สามารถประกอบวิชาชีพได้นั้น เนื่องจากตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ จะควบคุมเฉพาะแต่วิชาชีพวิศวกรรมในสาขาวิศวกรรมโยธา สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า สาขาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ สาขาวิศวกรรมเหมืองแร่ และสาขาวิศวกรรมอื่นๆ ที่จะกำหนดในกฎกระทรวงภายหลัง ส่วนการประกอบวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์ไม่ว่าจะสาขาใดก็ตาม ซึ่งหมายความว่ารวมถึงสาขาเคมี จะไม่อยู่ภายใต้กฎหมายดังกล่าว ดังนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์จึงไม่อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่จะต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพที่จะต้องได้รับจากผู้ถูกฟ้องคดีแต่อย่างใด ทั้งนี้ ปัจจุบันกำลังมีการดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. เพื่อตั้งสภาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในการควบคุมดูแลการประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์แล้ว อย่างไรก็ตาม นักวิทยาศาสตร์หรือนักเคมีเทคนิคก็สามารถที่จะยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมได้ โดยมีใช่เป็นการดัดสิทธิเสียทีเดียว เพียงแต่ผู้ยื่นคำขอจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับสภาวิศวกร ว่าด้วยการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกรพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งกำหนดให้ผู้ที่ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมโดยเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ตรงกับลักษณะงานที่ขอ

/สามารถ...

สามารถยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ระดับภาคีวิศวกรพิเศษได้ ก.ว. และผู้ถูกฟ้องคดีได้ใช้ดุลพินิจผ่อนปรนให้กับผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรการศึกษา ที่มีได้เป็นตามหลักเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นการเฉพาะราย ในภาวะที่ประเทศขาดแคลนผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรม ในการพัฒนาประเทศซึ่งหมายความว่ารวมถึงหลักสูตรการศึกษาของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกด้วย โดยได้ผ่อนปรนให้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๑ ถึงปีการศึกษา ๒๕๔๕ เป็นระยะที่มากพอสมควรแล้ว ประกอบกับพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ก็มีได้ให้อำนาจในการ รับรองเป็นการเฉพาะรายอีกต่อไป

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ดำรงตำแหน่งหัวหน้า ภาควิชาเคมีเทคนิค ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ เป็นอดีตหัวหน้าภาควิชาเคมีเทคนิค และผู้ฟ้องคดีที่ ๓ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๑๓ เป็นอาจารย์หรือพนักงานของรัฐที่มีหน้าที่สอนในภาควิชาเคมีเทคนิค จึงไม่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่กำหนดคุณสมบัติ ตามมาตรฐานการศึกษาให้ถือปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) เป็นหลัก และมติ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่กำหนดเงื่อนไขในการรับรองหลักสูตร วท.บ. (เคมีวิศวกรรม) ของภาควิชาเคมีเทคนิค ไม่มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๑๔ ถึง ผู้ฟ้องคดีที่ ๔๔ ซึ่งเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๔ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว หากจะประกอบอาชีพวิศวกรรมควบคุม ระดับภาคีวิศวกรจะต้องไปขอรับใบอนุญาต ประกอบอาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกรจากผู้ถูกฟ้องคดีตามมติของผู้ถูกฟ้องคดี จึงอาจจะได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย โดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องมาจากมติของ ผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าว จึงมีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว สำหรับ ผู้ฟ้องคดีที่ ๔๕ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๙๙ ซึ่งเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๖ และปีการศึกษา ๒๕๔๗ นั้น แม้ว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะยังไม่ส่งหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตสาขา เคมีวิศวกรรมไปให้ผู้ถูกฟ้องคดีรับรอง ซึ่งทำให้ไม่อาจทราบว่าผู้ถูกฟ้องคดีจะมีมติรับรอง หรือไม่ก็ตาม แต่เมื่อมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่กำหนดให้ผู้เข้าเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป ต้องทดสอบความรู้ทางด้านวิศวกรรมก่อนจึงยอมทำให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๔๕ ถึง ผู้ฟ้องคดีที่ ๙๙ เป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหาย

/ที่มีสิทธิ...

ที่มีสิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยต่อไปว่า มติของผู้ถูกฟ้องคดีในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ที่กำหนดคุณสมบัติตามมาตรฐานการศึกษา โดยให้ปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) เป็นเกณฑ์หลักในการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ระดับภาคีวิศวกรชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่ประกาศใช้โดยผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าว มีความหมายว่าผู้ซึ่งมีความรู้ในวิชาชีพวิศวกรรมซึ่งจะมีสิทธิได้รับใบอนุญาตจากผู้ถูกฟ้องคดีนั้น นอกจากจะเป็นผู้ซึ่งได้รับปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์แล้ว ยังหมายความว่าผู้ซึ่งได้รับปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิปัตร์ที่เทียบเท่ากับปริญญาในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีรับรองด้วย ดังนั้น เมื่อมีสถาบันการศึกษาใดขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร ว่าเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ตามมาตรา ๘ (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ถูกฟ้องคดีย่อมมีหน้าที่พิจารณาเทียบให้ตามหลักเกณฑ์ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้กำหนดขึ้นใช้บังคับ ดังนั้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ กำหนดเกณฑ์การพิจารณาคณะเทียบในการขอใบอนุญาตโดยให้ถือปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) เป็นเกณฑ์หลัก โดยอนุโลมออกใบอนุญาตให้ผู้ที่เข้าศึกษาหลักสูตรเทียบไม่เกินปีการศึกษา ๒๕๔๓ เท่านั้น และผู้ถูกฟ้องคดีได้ถือปฏิบัติตามมติครั้งนี้ตลอดมา มติดังกล่าวจึงเป็นการกำหนดโดยพิจารณาจากชื่อปริญญาเป็นหลัก โดยไม่มีการเทียบปริญญาหรือประกาศนียบัตรตามรายวิชาและเนื้อหาวิชาที่ใช้ในการเรียนการสอนว่าเทียบเท่าปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ตามที่กฎหมายว่าด้วยวิศวกรบัญญัติตลอดจนระเบียบและข้อบังคับที่ผู้ถูกฟ้องคดีออกตามความในกฎหมายดังกล่าว มติดังกล่าวจึงเป็นมติที่ไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยต่อไป คือ มติของผู้ถูกฟ้องคดีในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖ ที่กำหนดเงื่อนไขการรับรองหลักสูตร วท.บ. (เคมีวิศวกรรม) ของภาควิชาเคมีเทคนิคว่า ผู้เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป ต้องผ่านการทดสอบความรู้ทางวิศวกรรมก่อนจึงจะได้รับใบอนุญาตประกอบ

วิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกร ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า เมื่อปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้กำหนดไว้ว่าผู้ที่ศึกษาสำเร็จจากหลักสูตรใดก็ตามรวมทั้งหลักสูตร วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต หากเรียนวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ (Basic Sciences) หรือวิชาพื้นฐานทางด้านวิศวกรรม (Basic Engineering) หรือวิชาเฉพาะทางวิศวกรรม (Specific Engineering) วิชาใดวิชาหนึ่ง หรือทุกวิชาดังกล่าวมาแล้ว โดยมีหน่วยกิตไม่ครบตามที่ ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนด จะต้องผ่านการทดสอบความรู้ทางวิศวกรรมก่อนจึงจะได้รับใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกร การทดสอบจึงขึ้นอยู่กับวิชาและจำนวน หน่วยกิตที่เรียน ดังนั้น แม้จะเรียนจบหลักสูตรเทียบแต่หากได้เรียนวิชาต่างๆ และมีหน่วยกิต ครบถ้วนตามระเบียบและข้อบังคับที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนด ก็ไม่จำเป็นต้องทดสอบความรู้ พื้นฐานทางวิศวกรรมหรือวิชาเฉพาะทางวิศวกรรมก่อน เมื่อได้วินิจฉัยดังนี้แล้วจึงเห็นว่าผู้ที่ เรียนจบจากหลักสูตรเคมีเทคนิคจะต้องทดสอบเพียงใดหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับวิชาและ หน่วยกิตที่เรียนตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนด มติของผู้ถูกฟ้องคดีในคราวประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖ ที่ให้ผู้เรียนหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเคมีวิศวกรรม คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป ต้องผ่านการทดสอบความรู้ทางวิศวกรรมก่อนจึงจะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ วิศวกรรมควบคุม ระดับภาคีวิศวกรทุกกรณีโดยไม่คำนึงถึงวิชาและหน่วยกิตตามที่ ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนด จึงเป็นมติที่ขัดแย้งกับข้อกำหนดของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวข้างต้น มติดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่วนคำขอให้เพิกถอนคู่มือการขอรับใบอนุญาตเป็น ผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ระดับภาคีวิศวกร ข้อ ๓ และข้อความในบทนำของคู่มือ การขอรับรองหลักสูตรและสถาบันการศึกษา นั้น เห็นว่า คู่มือดังกล่าวเป็นเพียงแนวปฏิบัติ ให้สถาบันการศึกษาและผู้ขอรับใบอนุญาตฯ ถือปฏิบัติตามเท่านั้น ไม่ทำให้ผู้ฟ้องคดี ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิฟ้องให้ศาลเพิกถอนคู่มือดังกล่าวได้ ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่ง พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ สำหรับ คำขอของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกที่ขอให้แก้ไขหรือเพิกถอนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่จะส่งผลให้การรับรองหลักสูตรเคมีวิศวกรรมของภาควิชาเคมีเทคนิค คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ วิศวกรรมควบคุมของบัณฑิตจากหลักสูตรดังกล่าวที่ไม่ได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกันกับ

บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรเคมีวิศวกรรม คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย นั้น เมื่อศาลได้วินิจฉัยแล้วว่า มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ให้ยึดถือหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) เป็นเกณฑ์หลัก และที่กำหนดเงื่อนไขให้ผู้เข้าศึกษาหลักสูตร วท.บ. (เคมีวิศวกรรม) ของภาควิชาเคมีเทคนิคตั้งแต่ผู้เข้าเรียนในปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป ต้องผ่านการทดสอบความรู้ทางวิศวกรรมก่อนจึงจะได้รับใบอนุญาตฯ ไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ศาลจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้อีก

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ที่กำหนดคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษาโดยให้ถือปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) เป็นเกณฑ์หลัก และมติของผู้ถูกฟ้องคดีในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖ ที่กำหนดเงื่อนไขในการรับรองหลักสูตร วท.บ. (เคมีวิศวกรรม) ของภาควิชาเคมีเทคนิคว่า ให้ผู้เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป ต้องผ่านการทดสอบความรู้ทางวิศวกรรมก่อนจึงจะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกร และยกฟ้องผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๑๓

ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์และเพิ่มเติมคำอุทธรณ์ว่า อำนาจและหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ และพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งสองฉบับมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้ให้อำนาจแก่ผู้ถูกฟ้องคดีในการเทียบปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพการช่างเป็นคุณวุฒิวิชาชีพวิศวกรรมได้ แต่พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ได้บัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าว โดยบัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจหน้าที่รับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมเท่านั้น ซึ่งหมายความว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีอำนาจหน้าที่ในการเทียบปริญญา หรือประกาศนียบัตรที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้เป็นปริญญาหรือประกาศนียบัตรเป็นคุณวุฒิวิชาชีพวิศวกรรมได้ หลักสูตรที่พิพาทมีวัตถุประสงค์ในการผลิตนักเคมีและนักฟิสิกส์ที่มีคุณสมบัติและความรู้ความสามารถกว้างขวางเพิ่มมากขึ้นในกระบวนการผลิตที่เกี่ยวข้องกับเคมีและฟิสิกส์ เห็นได้ว่าหลักสูตรดังกล่าวมิได้มีวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิตให้เป็นวิศวกรแต่ผลิตบัณฑิตให้เป็นนักเคมีและฟิสิกส์ที่สามารถปฏิบัติงานร่วมกับวิศวกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เปิดสอนเมื่อปีการศึกษา ๒๕๔๒ ต่อมา

/ได้มีการ...

ได้มีการนำมาปรับปรุงและเสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณารับรองเทียบปริญญา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ แม้ว่าจะเป็นการเสนอขอเทียบปริญญาดังกล่าวภายหลังจากที่ พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับ แต่เนื่องจากเป็นการนำหลักสูตร ที่เปิดสอนในปีการศึกษา ๒๕๔๒ มาปรับปรุง ซึ่งในช่วงระยะเวลาการเปิดสอนหลักสูตร ดังกล่าว เป็นระยะเวลาที่พระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ ใช้บังคับ อันมีผล ทำให้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ดังกล่าวยังคงมีผลใช้บังคับได้ต่อไป ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีจึงยังคงให้มีการขอเทียบปริญญา ที่พิพาทเป็นคุณวุฒิวิชาชีพวิศวกรรมได้ และผู้ถูกฟ้องคดีได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖ ให้เทียบปริญญาดังกล่าวเป็นคุณวุฒิวิชาชีพวิศวกรรมได้โดย มีเงื่อนไข ส่วนการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ระดับภาคีวิศวกรนั้น เดิมผู้ถูกฟ้องคดีได้กำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตอาจได้รับใบอนุญาตโดยไม่ต้องผ่าน การทดสอบความรู้หรือผู้ถูกฟ้องคดีอาจมีมติให้ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องผ่านการทดสอบ ความรู้ ระดับภาคีวิศวกรก็ได้ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติ วิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดหลักเกณฑ์การขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรม ควบคุม ระดับภาคีวิศวกร โดยจะพิจารณาออกใบอนุญาตโดยไม่ต้องมีการทดสอบความรู้ ให้กับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิปัตเทียบเท่าปริญญา ในสาขาวิศวกรรมศาสตร์เท่านั้น ในกรณีที่มิใช่หลักสูตรการศึกษาทางวิศวกรรมศาสตร์ ผู้ขอจะต้องผ่านการทดสอบความรู้ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนด อย่างไรก็ตาม ผู้ขอรับ ใบอนุญาตต้องผ่านการอบรมและทดสอบความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการประกอบ วิชาชีพในด้านความปลอดภัย จรรยาบรรณ กฎหมายเกี่ยวกับวิชาชีพ สิ่งแวดล้อมและ ทักษะทางวิศวกรรมตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนด จึงเห็นได้ว่า ได้มีการกำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดี อาจมีดุลพินิจที่จะกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ระดับ ภาคีวิศวกร ต้องได้รับการทดสอบความรู้ มาตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว และกรณีที่ ผู้ถูกฟ้องคดีจะไม่พิจารณาเทียบคุณวุฒิในวิชาชีพวิศวกรรมอีกต่อไป สำหรับผู้ที่เข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๖ นั้น ก็เนื่องจากพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ได้ บัญญัติให้อำนาจหน้าที่ดังกล่าวแก่ผู้ถูกฟ้องคดีอีกต่อไป และการให้มีการเทียบคุณวุฒิได้ เฉพาะผู้ที่เข้าศึกษาภายในปีการศึกษา ๒๕๔๕ ก็เนื่องจากได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ ในการอนุมัติให้เทียบหลักสูตรการศึกษามีผลในช่วงระยะเวลา ๔ ปี เท่านั้น และผู้ถูกฟ้องคดีได้

/อนุมัติ...

อนุมัติให้เทียบหลักสูตรการศึกษาที่พิพาทสำหรับผู้เข้าศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๔๒ เป็นต้นไป ซึ่งจะสิ้นสุดระยะเวลาการอนุมัติในปีการศึกษา ๒๕๔๕ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติให้เทียบหลักสูตรที่พิพาทโดยมีเงื่อนไขสำหรับการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ระดับภาคีวิศวกรของผู้ที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ ถึงปีการศึกษา ๒๕๔๕ ต้องผ่านการทดสอบความรู้ก่อน และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะไม่พิจารณาเทียบหลักสูตรการศึกษาที่มีใช้ปริญญาทางวิศวกรรมศาสตร์สำหรับผู้เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๖ เป็นต้นไป จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่ใช่กรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจหน้าที่กระทำต่อผู้ถูกฟ้องคดี โดยเจตนาให้เกิดความเสียหาย การกระทำดังกล่าวจึงไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีไม่เห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๔ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๔๔ เป็นผู้เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๔ เมื่อศึกษาสำเร็จแล้วหากจะประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ระดับภาคีวิศวกร ตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ จะต้องไปขอรับใบอนุญาตจากผู้ถูกฟ้องคดีตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ และครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีดังกล่าวอาจจะเดือดร้อนหรือเสียหาย โดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องมาจากมติของผู้ถูกฟ้องคดี จึงมีสิทธิฟ้องคดีนี้ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ที่ได้รับการให้ความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องมาจากการกระทำ หรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองจะต้องปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้นั้นต้องเป็นผู้ที่ได้รับความเสียหายอย่างแท้จริง ซึ่งในคดีนี้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๔ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๔๔ ได้กล่าวอ้างแต่เพียงว่าเป็นผู้เข้ารับการศึกษาในหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิศวกรรมเคมี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยขาดพยานเอกสารรับรองสิทธิในเรื่องดังกล่าว โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้เคยคัดค้านและขอให้ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งตรวจสอบฐานะของผู้ฟ้องคดีที่ ๑๔ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๔๔ ด้วยวิธีการเรียกให้ผู้ฟ้องคดีดังกล่าวจัดส่งเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเข้าศึกษาหรือจบการศึกษาในหลักสูตรดังกล่าวตามที่กล่าวอ้าง แต่ศาลปกครองชั้นต้นมิได้พิจารณาในประเด็นดังกล่าวแต่อย่างใด ซึ่งมีมติของ

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

ผู้ถูกฟ้องคดีในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖ ที่กำหนดให้ผู้ที่เข้าเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป ต้องทดสอบความรู้ทางด้านวิศวกรรมก่อนนั้น เป็นการกำหนดเงื่อนไขใช้บังคับเพื่ออนุโลมเทียบปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิตสาขาวิศวกรรมเคมี สำหรับผู้เข้าศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๔๒ ถึงปีการศึกษา ๒๕๔๕ เท่านั้น ซึ่งการยื่นขอรับรองปริญญาดังกล่าวตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๖ เป็นต้นไปนั้น จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบหรือข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่เป็นหลักเกณฑ์การรับรองปริญญาโดยตรงตามกฎหมาย และมีการพิจารณารับรองปริญญาที่แตกต่างกันเป็นอย่างมากกับประเด็นแห่งคดีนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่าการวินิจฉัยของศาลปกครองชั้นต้นเป็นเรื่องที่ยังห่างไกลเกินกว่าเหตุเป็นอย่างมาก จึงไม่ทำให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๔๕ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๔๙ ซึ่งเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๖ และปีการศึกษา ๒๕๔๗ เป็นผู้มีอำนาจฟ้องคดีนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีได้ใช้ดุลพินิจในทางที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา ผู้ที่จะได้รับความเดือดร้อนและเสียหายเป็นจำนวนมาก โดยการอนุโลมเทียบปริญญาให้กับหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเคมีวิศวกรรม โดยอาศัยบัญญัติรายวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะสาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม

ตามที่ศาลปกครองชั้นต้นได้พิพากษาเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ที่กำหนดคุณสมบัติมาตรฐานการศึกษา โดยให้ถือปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) เป็นเกณฑ์หลักนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่า มติของผู้ถูกฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นแต่เพียงความเห็นในทางบริหารงานเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘ (๓) ไม่มีลักษณะเป็นกฎหรือคำสั่งทางปกครองแต่อย่างใด ซึ่งหลักเกณฑ์การรับรองปริญญาตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ถูกฟ้องคดียังคงปฏิบัติตามข้อบังคับสภาวิศวกร ว่าด้วยการรับรองปริญญา ประกาศนียบัตรฯ พ.ศ. ๒๕๔๓ และระเบียบที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทุกประการ โดยมีได้นำมติดังกล่าวมาบังคับใช้ในทางปฏิบัติแต่อย่างใด ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายกฟ้องผู้ฟ้องคดี

ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๔ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๔๙ แก้อุทธรณ์ว่า นิสิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรเคมีวิศวกรรมของภาควิชาเคมีเทคนิค คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้มีความรู้ทางวิศวกรรมตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒ วรรคสาม ว่าด้วยเรื่องคุณสมบัติของสมาชิกผู้ถูกฟ้องคดี ถ้าคดีนี้สรุปผลว่า

/การรับรอง...

การรับรองแบบมีเงื่อนไขเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมาย ย่อมมีผลผูกพันต่อไปว่า หลักสูตรเคมีวิศวกรรมไม่ใช่หลักสูตรวิศวกรรมเคมีตามกฎหมาย ซึ่งผู้ฟ้องคดีที่เข้าศึกษา ในปี ๒๕๔๖ ถึงปี ๒๕๔๗ ก็จะไม่ได้รับโอกาสให้ขอมอบประกอบวิชาชีพวิศวกรรม ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีที่เข้าศึกษาในปี ๒๕๔๖ ถึงปี ๒๕๔๗ จึงเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายอย่างแน่นอน และหลักสูตรเคมีวิศวกรรมของคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ หลักสูตร วิศวกรรมเคมีแห่งแรกของประเทศไทยได้เปิดทำการสอนมาแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๒ การที่ ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ยอมรับบันทึกจากภาควิชาเคมีเทคนิค ทั้ง ๆ ที่เรียนครบตามเกณฑ์ที่ ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนด จึงถือไม่ได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ของ พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ว่า ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการประกอบ วิชาชีพวิศวกรรม นอกจากนั้น การออกมติของผู้ถูกฟ้องคดีในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ และมติของผู้ถูกฟ้องคดีในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖ เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพของ ผู้ฟ้องคดีโดยไม่ชอบด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ขอให้ ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของ ตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ และครั้งที่ ๖/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๔ พิจารณากำหนดคุณสมบัติในการขอใบอนุญาตการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกร ภายใต้พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้วมีมติให้ถือปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) เป็นเกณฑ์หลัก และต่อมาในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖ ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับรองหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเคมีวิศวกรรม (พ.ศ. ๒๕๔๒) โดยกำหนดเงื่อนไขว่า เทียบปริญญาในหลักสูตรเป็นคุณสมบัติ ในวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ ให้ภาควิชาเคมีเทคนิค คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ผู้เข้าศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๔๒

/ถึง...

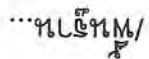
ถึงผู้เข้าศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๔๕ และจะพิจารณาออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ
วิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกรให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรดังกล่าว
เมื่อมีคุณสมบัติครบถ้วนและเป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนด สำหรับผู้เข้าศึกษา
ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป ต้องผ่านการทดสอบความรู้ทางวิศวกรรมก่อนได้รับ
ใบอนุญาตฯ ภาคีวิศวกร และผู้ถูกฟ้องคดีได้กำหนดเงื่อนไขดังกล่าวไว้ในคู่มือการขอรับ
ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกร หน้า ๕ ว่า ผู้ที่
เข้าเรียนในปีการศึกษา ๒๕๔๖ จะพิจารณารับรองหลักสูตรและสถาบันการศึกษาเฉพาะ
หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) เท่านั้น ทั้งได้กำหนดข้อความว่า การพิจารณา
สถาบันที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะให้การรับรองจะต้องเป็นวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตและวัตถุประสงค์
เพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นวิศวกรไว้ในคู่มือการรับรองหลักสูตรและสถาบันการศึกษา
ซึ่งผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กับพวกเห็นว่า ภาควิชาเคมีเทคนิคก่อตั้งมานานเพื่อผลิตบัณฑิต
ที่มีความรู้ทางด้านเคมีและวิศวกรรม และคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพ
วิศวกรรม (ก.ว.) ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้เคยมีมติให้บัณฑิต
ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) จากภาควิชาเคมีเทคนิคสามารถ
ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมประเภทภาคีวิศวกรได้ การที่
ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖ กำหนด
เงื่อนไขดังกล่าวไว้เพื่อยึดปฏิบัติในการออกใบอนุญาตฯ ภาคีวิศวกร และกำหนดเงื่อนไขไว้
ในหนังสือหรือเอกสารต่าง ๆ เป็นคู่มือในการขอรับใบอนุญาตฯ ภาคีวิศวกร ทำให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๔
ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๙๙ ไม่สามารถขอรับใบอนุญาตฯ ภาคีวิศวกร โดยไม่ต้องทดสอบความรู้
ด้านวิศวกรรมก่อนได้ดังเช่นเคยปฏิบัติมา จึงนำคดีมาฟ้องศาลเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๗

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยตามคำอุทธรณ์ว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติ
ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ที่กำหนดคุณสมบัติ
ตามมาตรฐานการศึกษาให้ถือปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) เป็นเกณฑ์หลักขอบ
ด้วยกฎหมายหรือไม่

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นว่า ฝ่ายปกครองจะกระทำการใดๆ
ที่อาจมีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิ เสรีภาพ หรือประโยชน์อันชอบธรรมของเอกชนได้ต่อเมื่อ
มีกฎหมายให้อำนาจและจะต้องกระทำการดังกล่าวภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้
เท่านั้น โดยที่มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติว่า สภาวิศวกร

/มีอำนาจ...

உய

พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ (Basic Sciences) เป็นไปตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการสภาวิศวกรกำหนด และมีวิชาพื้นฐานทางด้านวิศวกรรม (Basic Engineering) ไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต จากจำนวนวิชาไม่น้อยกว่า ๖ วิชา และมีวิชาเฉพาะทางวิศวกรรม (Specific Engineering) ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต จากจำนวนวิชาไม่น้อยกว่า ๔ วิชา ในการศึกษาจากระบบทวิภาค โดยมีรายวิชาและเนื้อหาวิชาและรายละเอียดอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการสภาวิศวกรกำหนด ข้อ ๔ กรณีการศึกษาที่แตกต่างจากการศึกษาในระบบทวิภาคให้เทียบรายวิชา เนื้อหาวิชา และรายละเอียดอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการสภาวิศวกรกำหนด ข้อ ๕ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับ เฉพาะผู้ขอรับใบอนุญาตที่เข้ารับการศึกษาดังแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๔ เป็นต้นไป สำหรับผู้ที่เข้ารับการศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๔๔ ให้คงมีสิทธิในการขอรับใบอนุญาตตามข้อบังคับ ที่ออกโดยพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ และต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดี ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และมติของที่ประชุมคณะกรรมการสภาวิศวกรครั้งที่ ๒/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ และครั้งที่ ๔/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๔ ออกระเบียบสภาวิศวกรเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ จำนวน ๓ ฉบับ กล่าวคือ ระเบียบสภาวิศวกร ว่าด้วยวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ที่สภาวิศวกรจะให้การรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร และวุฒิปัตร์ เทียบเท่าปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ระเบียบสภาวิศวกร ว่าด้วยรายวิชาและเนื้อหาวิชาพื้นฐานทางวิศวกรรมศาสตร์ที่สภาวิศวกรจะให้การรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร และวุฒิปัตร์เทียบเท่าปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ และระเบียบสภาวิศวกร ว่าด้วยรายวิชาและเนื้อหาวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะของสาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรมที่สภาวิศวกร จะให้การรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร และวุฒิปัตร์เทียบเท่าปริญญาในสาขา วิศวกรรมศาสตร์ ข้อบังคับและระเบียบที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดไว้ดังกล่าวย่อมเป็น หลักเกณฑ์ที่ผูกพันให้ผู้ถูกฟ้องคดีต้องปฏิบัติตาม นอกจากนี้ เมื่อพิจารณามาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งบัญญัติว่า วิชาชีพวิศวกรรม หมายความว่า วิชาชีพวิศวกรรมในสาขาวิศวกรรมโยธา วิศวกรรมเหมืองแร่ วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมอุตสาหกรรม และสาขาวิศวกรรมอื่นๆ ที่กำหนดในกฎกระทรวง และสมาชิกสภาวิศวกรซึ่งมีสามประเภทตามมาตรา ๑๑ ดังนี้ (๑) สมาชิกสามัญ ... มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า สมาชิกสามัญต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ ... (๓) มีความรู้ในวิชาชีพวิศวกรรมโดยได้รับปริญญา ประกาศนียบัตร และวุฒิปัตร์เทียบเท่า

/ปริญญา...

ปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ที่สภาวิศวกรรับรอง ประกอบกับเหตุผลท้ายพระราชบัญญัติ วิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ระบุว่า ปัจจุบันวิทยาการด้านวิศวกรรมมีความเจริญก้าวหน้าไปมาก และมีรายละเอียดที่ลึกซึ้งมากขึ้นไม่ว่าในด้านวิศวกรรมโยธา วิศวกรรมเหมืองแร่ วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมอุตสาหการ และอื่นๆ ซึ่งการประกอบ วิชาชีพวิศวกรรมเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน ได้มากแล้ว เห็นว่า ผู้ที่ประสงค์จะประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกร ที่ต้องขอรับใบอนุญาตจากผู้ถูกฟ้องคดี มิใช่จะต้องเป็นผู้มีปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) เท่านั้น บุคคลผู้มีความรู้ในวิชาชีพวิศวกรรมโดยได้รับปริญญา ประกาศนียบัตร และวุฒิบัตร เทียบเท่าปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีรับรอง ย่อมยื่นคำขอเพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาอนุญาตได้ ดังนั้น เมื่อมีสถาบันการศึกษาใด ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร ว่าเทียบเท่าปริญญาในสาขา วิศวกรรมศาสตร์ ตามมาตรา ๘ (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ถูกฟ้องคดี ย่อมมีหน้าที่พิจารณาคำขอว่าครบถ้วนถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับ ที่ผู้ถูกฟ้องคดี ได้กำหนดขึ้นไว้บังคับหรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีมติในคราวประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ กำหนดเกณฑ์การพิจารณาคุณวุฒิ เทียบในการขอใบอนุญาตโดยให้ถือปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) เป็นหลัก โดยอนุโลมออกใบอนุญาตให้ผู้ที่เข้าศึกษาหลักสูตรเทียบไม่เกินปีการศึกษา ๒๕๔๓ เท่านั้น การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีโดยมีมติดังกล่าว จึงไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้กำหนดขึ้นและผูกพันให้ผู้ถูกฟ้องคดีต้องปฏิบัติตามและไม่เป็นไป ตามเจตนารมณ์และบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสภาวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังที่ ได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีกล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีในการเทียบปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ การช่างเป็นคุณวุฒิวิชาชีพวิศวกรรมได้ การเทียบหลักสูตรดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดี เป็นการดำเนินการต่อเนื่องตามบทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น จึงไม่อาจรับฟังได้ ดังนั้น การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่นอกเหนือหรือแตกต่างไปจาก บทบัญญัติของกฎหมาย ข้อบังคับสภาวิศวกรข้างต้นจึงไม่อาจดำเนินการได้ เพราะ มิฉะนั้นจะเป็นการกำหนดเกณฑ์ขึ้นมาบังคับใช้โดยอำเภอใจ ซึ่งเป็นการไม่ถูกต้อง การที่ ผู้ถูกฟ้องคดีโดยคณะกรรมการสภาวิศวกรมีมติที่ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

/สภาวิศวกร...

สภาวิศวกรและระเบียบสภาวิศวกรดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย มีผลทำให้มติของผู้ถูกฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย

มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า มติของผู้ถูกฟ้องคดีในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖ ที่กำหนดเงื่อนไขการรับรองหลักสูตรวท.บ. (เคมีวิศวกรรม) ของภาควิชาเคมีเทคนิคว่า ผู้เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป ต้องผ่านการทดสอบความรู้ทางวิศวกรรมก่อนจึงจะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกร ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีในการพิจารณาออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ผู้ถูกฟ้องคดีจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ (๖) (ง) แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวออกข้อบังคับสภาวิศวกร ว่าด้วยการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งยอมผูกพันผู้ถูกฟ้องคดีต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีออกมาใช้บังคับดังกล่าว โดยที่ข้อ ๔ ของข้อบังคับสภาวิศวกร ว่าด้วยการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดว่า ปริญา ประกาศนียบัตร และวุฒิปัตร์เทียบเท่าปริญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ที่สภาวิศวกรจะออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกร จะต้อง มีหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ (Basic Sciences) เป็นไปตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการสภาวิศวกรกำหนด และมีวิชาพื้นฐานทางด้านวิศวกรรม (Basic Engineering) ไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต จากจำนวนวิชาไม่น้อยกว่า ๖ วิชา และมีวิชาเฉพาะทางวิศวกรรม (Specific Engineering) ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต จากจำนวนวิชาไม่น้อยกว่า ๔ วิชา จากการศึกษาจากระบบทวิภาค โดยมีรายวิชาและเนื้อหาวิชาและรายละเอียดอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการสภาวิศวกรกำหนด กรณีการศึกษาที่แตกต่างจากการศึกษาในระบบทวิภาคให้เทียบรายวิชา เนื้อหาวิชา และรายละเอียดอื่นๆ เป็นไปตามที่คณะกรรมการสภาวิศวกรกำหนด ข้อ ๕ กำหนดว่า สภาวิศวกรจะประเมินจำนวนหน่วยกิตจากวิชาพื้นฐานทางด้านวิศวกรรมและวิชาวิศวกรรมหลักเฉพาะ ซึ่งผู้ขอรับใบอนุญาตได้ผ่านการทดสอบในระดับปริญาที่ได้รับการวัดผลการศึกษาในแต่ละวิชา ไม่ต่ำกว่า C จากหลักสูตรที่สภาวิศวกรรับรองแล้ว ข้อ ๘ กำหนดว่า สภาวิศวกร

/จะพิจารณา...

จะพิจารณาออกใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกร ให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศเป็นการเฉพาะราย โดยให้เป็นไปตามระเบียบของ คณะกรรมการสภาวิศวกร ทั้งนี้ ให้นำหลักเกณฑ์ตามข้อ ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และ ข้อ ๕ กำหนดว่า กรณีที่ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตที่ไม่เข้าเกณฑ์ตามข้อ ๔, ๕ และ ข้อ ๘ สภาวิศวกรจะออกใบอนุญาตให้ต่อเมื่อได้ผ่านการทดสอบความรู้ตามระเบียบ ของคณะกรรมการสภาวิศวกรแล้ว ดังนั้น การออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ วิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกร จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีตามที่ได้นิพนธ์ มาแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีหน้าที่พิจารณาคำขอว่าครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดี กำหนดไว้หรือไม่ เมื่อพิจารณาบทบัญญัติข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๘ และข้อ ๙ ของข้อบังคับ สภาวิศวกร ว่าด้วยการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับ ภาคีวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๓ แล้ว เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้กำหนดไว้ว่าผู้ที่ศึกษาสำเร็จ จากหลักสูตรใดก็ตาม รวมทั้งหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต หากเรียนวิชาพื้นฐาน ทางวิทยาศาสตร์ (Basic Sciences) หรือวิชาพื้นฐานทางด้านวิศวกรรม (Basic Engineering) หรือวิชาเฉพาะทางวิศวกรรม (Specific Engineering) วิชาใดวิชาหนึ่ง หรือทุกวิชา ดังกล่าวมาแล้ว โดยมีหน่วยกิตไม่ครบตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดจะต้องผ่านการทดสอบ ความรู้ทางวิศวกรรมก่อนจึงจะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับ ภาคีวิศวกร การที่จะต้องมีการทดสอบหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับวิชาและจำนวนหน่วยกิตที่เรียน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีมติให้ผู้เรียนหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเคมีวิศวกรรม คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป ต้องผ่านการทดสอบความรู้ทางวิศวกรรมก่อนจึงจะได้รับใบอนุญาตประกอบ วิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกรทุกกรณี ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖ โดยผู้ถูกฟ้องคดีไม่คำนึงวิชาและหน่วยกิต ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดขึ้นและผูกพันให้ผู้ถูกฟ้องคดีต้องปฏิบัติตาม จึงเป็นมติที่กำหนดขึ้น มาบังคับใช้โดยอำเภอใจและขัดแย้งกับหลักเกณฑ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ออกมาใช้บังคับ มติดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า การกำหนดให้ผู้ขอรับ ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกร ต้องผ่านการทดสอบความรู้ก่อน เป็นหลักเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดขึ้นก่อนที่จะมีการพิจารณาเทียบหลักสูตร ที่พิพาทแล้ว อีกทั้งการกำหนดดังกล่าวเป็นดุลพินิจที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจที่จะกำหนดขึ้นได้

/โดยชอบนั้น...

โดยชอบนั้น เห็นว่า การใช้ดุลพินิจต้องเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติขัดแย้งกับหลักเกณฑ์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีออกมาใช้บังคับ อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีจึงฟังไม่ขึ้น ดังนั้น การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ที่กำหนดคุณวุฒิมาตรฐานการศึกษาโดยถือปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) เป็นเกณฑ์หลัก และให้เพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖ ที่กำหนดเงื่อนไขในการรับรองหลักสูตร วท.บ. (เคมีวิศวกรรม) ของภาควิชาเคมีเทคนิคว่า ให้ผู้เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป ต้องผ่านการทดสอบความรู้ทางวิศวกรรมก่อนจึงจะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ วิศวกรรมควบคุมระดับภาคีวิศวกรนั้น ชอบแล้ว ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

สำหรับประเด็นที่ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๔ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๙๙ มิได้เป็นผู้เดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันจะมีสิทธิฟ้องคดีนี้ตามนัยมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเห็นว่าผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองจะต้องปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้นั้นเป็นผู้ที่ได้รับความเสียหายอย่างแท้จริง ผู้ฟ้องคดีที่ ๑๔ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๙๙ กล่าวอ้างโดยเลื่อนลอยว่าเป็นผู้ที่เข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัย โดยขาดหลักฐานการรับรองสิทธิของผู้ฟ้องคดีนั้น เห็นว่า ปรากฏพยานหลักฐานแสดงตนของผู้ฟ้องคดีที่ ๑๔ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๙๙ โดยประกอบด้วยหนังสือมอบอำนาจ สำเนาบัตรประจำตัว และศาลปกครองชั้นต้นได้มีการตรวจสอบสถานภาพของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวแล้วว่าเข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัยตั้งแต่ปีการศึกษาใด อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีในประเด็นนี้จึงฟังไม่ขึ้น ส่วนกรณีของผู้ฟ้องคดีที่ ๔๕ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๙๙ ซึ่งเข้าศึกษามหาวิทยาลัยเมื่อปีการศึกษา ๒๕๔๖ ถึงปีการศึกษา ๒๕๔๗ ไม่ใช่ผู้เสียหายตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖ ที่กำหนดให้ผู้เข้าเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป ทดสอบความรู้ด้านวิศวกรรม ซึ่งเป็นการกำหนดเงื่อนไขใช้บังคับเพื่ออนุโลมเทียบปริญญาวิทยาศาสตร สาขาวิศวกรรมเคมี สำหรับผู้เข้าศึกษาปีการศึกษา ๒๕๔๒ ถึงปีการศึกษา ๒๕๔๕ เท่านั้น ซึ่งการยื่นขอรับรองปริญญาปีการศึกษา ๒๕๔๖ เป็นต้นไป ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ และข้อบังคับสภาวิศวกร ว่าด้วยการรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร

/หรืออุทธรณ์...

หรืออุทธรณ์เทียบเท่าปริญญาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๓ และระเบียบที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นหลักเกณฑ์โดยตรง จึงเป็นเรื่องที่ไกลเกินกว่าเหตุที่จะเป็นผู้เสียหายที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองนั้น เห็นว่า แม้ว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะยังไม่ส่งหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเคมีวิศวกรรม ไปให้ผู้ถูกฟ้องคดีรับรอง ซึ่งทำให้ไม่อาจทราบได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีจะมีมติรับรองหรือไม่ก็ตาม แต่การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๖ ให้ผู้ที่เข้าเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไปต้องทดสอบความรู้ทางด้านวิศวกรรมก่อน เมื่อมติดังกล่าวยังมีผลใช้บังคับย่อมทำให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๔๕ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๙๙ ต้องไปทดสอบความรู้ทางด้านวิศวกรรมก่อนได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ระดับภาคีวิศวกร ผู้ฟ้องคดีที่ ๔๕ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๙๙ จึงเป็นผู้ที่อาจจะได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากมติของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าว ที่มีสิทธิฟ้องคดีนี้ได้ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน

นายวรวิทย์ กังสศิเทียม
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายเกษม คมสัถยธรรม
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายประสิทธิ์ศักดิ์ มีลาภ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายมนูญ ปุญญกริยากร
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายพรชัย มนัสศิริเพ็ญ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

W. S. W.

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายบุญอนันต์ วรรณพานิชย์

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวสุนิสา คุณสมบัติ)
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองปฏิบัติการ
24 มิ.ย. 2553